

GENT DEL MASNOU

Butlletí Gent del Masnou 3a. època núm. 371, febrer del 2019

Finques Puig sl

Compravenda - Administració - ASS. jurídica

Mossèn Jacint Verdaguer, 14 · El Masnou
Tels. 93 555 10 60 / 17 61 · Fax 93 555 28 90
www.finquespuig.net · info@finquespuig.net

FINQUES MESLLOC
LLIGOÑA CAYETANO

T/ 93.555.69.03

www.meslloc.com

Sant Miquel, 23 - 08320 el Masnou -

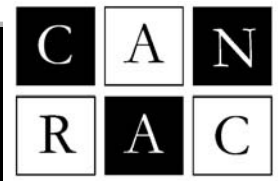

Tallers Masnou *G.Oliveras Taller Multimarca*

Àngel Guimerà, 14, el Masnou (Ocata) Tel. Fax 93 540 31 57 · genis.oliveras@gmail.com

Recollida del vehicle a domicili · Cotxe de substitució gratuït · Manteniment de motocicletes i vehicles clàssics. Servei ITV 100%

28 de febrer MENÚ DE DIOUS GRAS

Per esmorzar entrepà de botifarra d'ou
Per dinar un bon plat de mongetes amb botifarra
Per sopar escudella calentona amb botifarra negra
i de ressopó... pica un llardó

boN
CANesToLTES

Comandes a: www.canrac.com

Mestres Villà, 101, el Masnou · 93 555 16 64

Ja pots fer les teves comandes per what's al 676 58 40 39

Butlletí mensual de **Gent del Masnou**, associació cívico-cultural, recreativa i esportiva inscrita amb el número 7.669 al registre d'associacions de la Generalitat de Catalunya.

Equip de Redacció:

Joan Camps - Joan Casals - Joan Muray - Esteve Pujol - Lluís Valls

Portada: Dels nadons masnovins del 2018

Disseny i muntatge: Taller de publicitat.

Publicitat: 93 555 80 06

Imprimeix: Jobagraf.

Tiratge: 3.500 exemplars.

Paper ecològic de 90 g.

Edita: Gent del Masnou
Dipòsit legal B. 29.758-87

GENT DEL MASNOU
Dr. Agell, 9
08320 El Masnou
93 126 82 20

gentdelmasnou@gmail.com
www.gentdelmasnou.cat

L'entitat **Gent del Masnou** no es fa responsable, necessàriament, del contingut dels articles signats pels seus col·laboradors.

El repartiment d'aquest butlletí als socis es fa amb el suport de l'Ajuntament de la Vila.

FES-TE SOCI DE GENT DEL MASNOU

Dr. Agell, 9

93 126 82 20

gentdelmasnou@gmail.com

www.gentdelmasnou.cat

T'AGRADARIA CANTAR EN UNA CORAL?

Vols venir a cantar a la *Coral Xabec*? Hi tens lloc com a tenor, baix, soprano o contralt. Vine a *Gent del Masnou* a provar la veu qualsevol dimarts a 2/4 de 10 del vespre.

Qui canta, els seus mals espanta!

Editorial

L'OPEN ARMS EN ATUR FORÇAT

És molt guixut que gent disposada a arriscar-ho tot per intentar salvar vides desinteressadament es vegi obligada a restar de braços plegats, en atur forçat, per raons, diguem-ne, administratives, que el govern espanyol, entre d'altres governs europeus, esgrimeix per barrar el pas a diferents vaixells d'ONGs disposats a rastrejar el Mediterrani amb la intenció de rescatar naufragats a la deriva.

Mentre el vaixell Open Arms, de l'ONG Proactiva Open Arms, conegut per la seva tasca humanitària de gran calat, amarrat al port de Barcelona, es veu privat del permís oficial de la Capitania Marítima per salpar en compliment de la seva raó de ser —salvar vides—, llegim als diaris que una nova tragèdia torna a omplir de mort les aigües que ens són tan properes, les del nostre mar de proximitat: ens parlen de 120 migrants, dones, nens i homes de totes les edats, a la deriva, engolits per l'implacable mar, que no s'avé a raons. Només tres supervivents, segons les notícies publicades el 20 de gener passat. Gent vinguda de diferents indrets africans a la recerca d'un món millor i d'oportunitats que els nega la seva pròpia terra. Malaguanyades vides, que s'haurien pogut salvar si la solidaritat ben entesa passés pel damunt d'entrebancs burocràtics i per la manca de decisions dels governs situats a la zona de confort europea. Com diu la cançó: "...fins quan seguirà l'home girant el cap?..."

A LES PORTES DEL JUDICI

Tal vegada quan tingueu aquest Butlletí a les mans ja haurà començat o estarà a punt d'iniciar-se el judici al procés, l'ignominiós judici contra els presos polítics encausats, representants dels més de dos milions de catalans que l'1-O vam anar a votar pacíficament i en contra de totes les adversitats. Poques esperances tenim que aquest judici s'ajusti a la veracitat dels fets i s'atengui als principis i valors que han de regir en una societat justa, imparcial, equilibrada, oberta i democràtica com hauria de ser. Els ulls del món sencer restaran amatents al desenvolupament d'aquest insòlit judici, que pot acabar de posar en entredit la independència i la equanimitat del poder judicial espanyol.

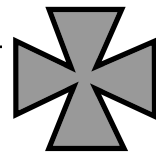
Segons paraules del mateix Jordi Cuixart des de la presó de Lledoners: "Els presos polítics no som la representació de cap derrota, sinó el pas útil cap a la victòria."

Esperem que es compleixi aquesta premonició.

El President

Sumari

EDITORIAL.....	3
BÚSTIA OBERTA.....	5
BA DE BABAUS Joan Camps	6
CONSPIRACIÓ Joan Maresma Duran.....	7
IN MEMÓRIAM Joan Maresma i Pujadas Esteve Pujol	9
LA PUNTA DE LA LLENGUA (104) Esteve Pujol	9
ADEU-SIAU, SENYOR FOLK Pere Martí Bertran	10
VIVÈNCIES Pep Parés	11
RECORDANT A SARA MASÓ Rosa Almuzara	12
HISTÒRIES DE LA VILA Joan Muray.....	18
SOM Oriol Lugo	20
LA CORAL CANTA PER NADAL Esteve Pujol	21
N'HI HA QUE NEIXEN ESTRELLATS Josep Condeminas	22
CRÒNIQUES	23
PARLEM DE LLIBRES Pere Martí Bertran	24
DITES I PERSONATGES POPULARS (50) Albert Vidal	24
50 FETS HISTÒRICS DE CATALUNYA Jaume Clotet i Lluís Valls	26
GENT DEL MASNOU INFORMA.....	29
CRÒNIQUES D'ULTRAMAR Joan Muray.....	30
LA CUINA DE L'ANTÒNIA El Cullerot	30
DEL MASNOU AL MÓN Anna i Victor	31

FARMACÈUTICS DEL MASNOU

24 hores al seu servei

FARMÀCIA DE GUÀRDIA

La farmàcia de guàrdia serà oberta 24 hores seguides.

De les 9.30 del matí a les 9.30 de l'endemà.

- Febrer 2019 -

1	divendres	Riera
2	dissabte	Fàbregas
3	diumenge	Fàbregas
4	dilluns	Aymar
5	dimarts	Ocata
6	dimecres	Riera
7	dijous	Fàbregas
8	divendres	Dominguez
9	dissabte	Viamar
10	diumenge	Viamar
11	dilluns	Ocata
12	dimarts	Riera
13	dimecres	Fàbregas
14	dijous	Aymar
15	divendres	Viamar
16	dissabte	Dominguez
17	diumenge	Dominguez
18	dilluns	Ocata
19	dimarts	Riera
20	dimecres	Fàbregas
21	dijous	Viamar
22	divendres	Dominguez
23	dissabte	Aymar
24	diumenge	Aymar
25	dilluns	Riera
26	dimarts	Fàbregas
27	dimecres	Viamar
28	dijous	Dominguez

Dijous
Gras

- Març 2019 -

1	divendres	Aymar
2	dissabte	Ocata
3	diumenge	Ocata
4	dilluns	Fàbregas
5	dimarts	Viamar
6	dimecres	Dominguez
7	dijous	Aymar
8	divendres	Ocata
9	dissabte	Riera
10	diumenge	Riera
11	dilluns	Viamar
12	dimarts	Dominguez
13	dimecres	Aymar
14	dijous	Ocata
15	divendres	Riera
16	dissabte	Fàbregas
17	diumenge	Fàbregas
18	dilluns	Dominguez
18	dimarts	Aymar
19	dimecres	Ocata
20	dijous	Riera

St. Josep

Horaris de les farmàcies del Masnou

	De dilluns a divendres	Dissabte
Aymar (Maricel) Almeria, 14 · 93 555 03 81	9.15 - 21	9.15 - 14
Domínguez (Est. Masnou) Enamorats, 2 · 93 555 59 36	8 - 20.30	9 - 13.30
Fàbregas Navarra, 68 · 93 555 19 79	9 - 13 i 16.30 - 20	9.30 - 13
Ocata JFKennedy, 5 · 93 555 33 08	9 - 20.30	9 - 20.30
Riera (Club nàutic) J.Llimona, 22 · 93 555 08 55	9 - 20.30	9 - 20.30
Viamar Prat de la Riba, 23 · 93 555 04 03	9 - 20.30	9 - 14

h o c r o c f a n t à s t i c a
b e s t i a r e s t i c a
c o l d a m b

Totes les cartes de la Bústia Oberta **cal** que portin: nom, cognoms, adreça, núm. del DNI i signatura de l'autor i **es publicaran**, només, amb el **nom i cognoms** de l'autor. **En cap cas** no es publicaran cartes amb pseudònim o inicials. L'extensió **no excedirà de 1.500 caràcters, espais inclosos**; en cas contrari, la Redacció podrà abreujar-les o rebutjar-ne la publicació. Gent del Masnou **no es fa responsable** del contingut de les cartes. Seleccionarà les que siguin d'interès general i no mantindrà correspondència amb els seus autors.

MONUMENT AL MESTRE

Senyor President,

Al butlletí del gener llançava la idea que el Masnou erigís un monument al mestre –qui diu mestre, diu mestra– i veig que algú se me n'ha fet ressò.

Ara hi vull afegir dos suggeriments per tal de fer-la operativa:

Primer, que moltes persones i entitats –penso sobretot en escoles, instituts, entitats educatives i culturals, regidories vilatanes del ram...– se sumin a la proposta i potser l'encapçalin i tot; Gent del Masnou podria canalitzar-ne les peticions;

ja en sabeu les adreces de tota mena, les terrestres i les informàtiques.

Segon: preveure'n un possible emplaçament: davant per davant de l'Escola Ocata, "el Cumú", edifici ben bonic i significatiu per a la Vila, hi ha un carrer curt en forma d'escalinata ampla, el carrer Maria Ferrer i Mosset, nom de mestra precisament; us imagineu un monument senzill, sobri, amb el teló de fons de l'edifici educatiu i la peanya dels graons solemnes i ajardinats?

Per llançar idees, que no quedi.

Esteve Pujol i Pons

Casal de la república

Els dimecres 13 i 27

l'edifici de can Malet es convertirà en el Casal de la República. Si vols estar informat sobre els judicis hi haurà, els dos dies, gent amb informació de primera ma.

**Tertúlia, xerrada, informació
13 i 27 de febrer a les 19,15**

**Et convidem a fer-te soci
de Gent del Masnou**

www.gentdelmasnou.cat

gentdelmasnou@gmail.com

Dr. Agell, 9 · 93 126 82 20 el Masnou

escola BERGANTÍ

Centre concertat per la Generalitat de Catalunya

50 anys acompanyant l'aprenentatge

Fra Juníper Serra, 46 el Masnou · 93 555 49 50 · www.escolaberganti.org

**Jornada de Portes Obertes dissabte 16 de
febrer del 2019 d'11 a 1 del migdia**

VA DE BABAUS

Joan Camps i Ortiz

Si algú estava esperançat a poder posar algun tros a l'olla del vermut que Pedro Sánchez va muntar a la Llotja de Barcelona, benaventurada sigui la falta de malícia en aquest món de malfiats independentistes que no trobem res bé i a qui només ens mou la indocilitat. Benvinguts siguin els babaus mansos i pobres d'esperit, desconsolats amb fam i set de justícia que, no tenint quasi res, ho donarien tot, pacifistes que busquen la pau perseguits per causa de la justícia, injuriats i assenyalats per relats calumniosos i difamatoris. Alegreu-vos de ser els més desemparats perquè la millor recompensa per la vostra paciència i humilitat us serà eternament assegurada en el cel.

Començo amb aquesta pregària garratibat per la intromissió obsessiva de la política en el món de la faràndula, acontentant-nos amb acudits tan poca-soltes que fan plorar més que riure. Genial idea la del govern Sánchez: quan a l'Aeroport de Barcelona-El Prat només li cal alliberar-lo del llast de dependre de Madrid, ens han muntant un estèril consell de ministres limitant-se a canviar-li el nom. Valgui recordar el missatge del President Puigdemont des de l'exili: **Queda clar quin concepte tenen de Catalunya. Que el nom de la infraestructura més important i estratègica no el puguem decidir, ni tan sols fer propostes, ni ser consultats... és que efectivament ens consideren una possessió.** Més que una possessió, una colònia, rectificaria jo!

Els guionistes d'aquest teatre devien d'imaginar maquiavèl·licament: **Menu-do cachondeo vamos a armar: primero les imponemos como cortina de humo y solución a su denostado Aeropuerto de Barcelona-El Prat cambiándole el nombre por el de Aeropuerto Josep Tarradellas; luego, coincidiendo que Oriol Junqueras lleva un año largo en prisión, les recordamos lo que vale un peine siguiendo los pasos de Lluís**

Companys, su antecesor en ERC, de quien hemos celebrado el 78 aniversario de su injusta detención por la Gestapo en Francia, juzgado y fusilado injustamente bajo el régimen franquista, ahora gobernando el PSOE y solo habiendo transcurrido 41 años de nuestro glorioso régimen del 78, les consolamos con la graciosa y simbólica gracia de reparar el daño causado, restituyendo la dignidad de su extinto Presidente. En resum, la Consellera de Presidència de la Generalitat, Elsa Artadi, ha estat molt encertada a precisar que el consell de ministres a Barcelona no ha assumit l'aprovació de grans mesures per a Catalunya i ha declarat textualment que **per fer acords menors potser no els calia venir.**

El gener del 2019 ens ha vingut farcit d'ensurts policials tan exhaustivament opinats que no cal reiterar i tampoc no puc afegir gran cosa sobre els acords entre el PP i VOX amb la connivència de Ciutadans formant govern a Andalusia. Una cosa, però, voldria assenyalar, ja que intueixo que el maridatge entre PP i VOX comporta un conflicte d'interessos inevitable, ja que el vot útil del ventall de tot el conservadorisme franquista aparentment moderat fins ara s'aixoplugava només sota el paraigua del PP incloent-hi també l'extrema dreta, però des d'ara tot el vot inherent al franquisme en estat pur tindrà l'opció de votar VOX, un partit de la dreta més dreta que, de més a més, no és presumiblement corrupte. En política, igual que en el

mar, el peix gros es menja el petit, i VOX ha entrat en el ventall parlamentari amb fam depredadora. No sé quin paper jugarà Ciutadans en la lliga de l'Espanya indivisible de la dreta quan la centralitat temperada no interessa quasi a ningú, ja que, igual que al futbol, el **a por ellos** ha entrat rabiosament per la porta gran del parlamentarisme amb el consentiment tàcit de les altes esferes del poder fàctic extrajudicial.

Per acabar un apunt envers la *Convención Nacional del PP España en Libertad*, que s'ha acabat just quan tanco aquest escrit, on els discursos han fet visibles les rabietes contingudes dels perdedors presents i també l'eufòria histèrica dels escollits, que no les tenen totes, perquè, com passa a tots els partits polítics, la glòria depèn d'endevinar i no fer enfadar qui serà el proper i veritable líder a l'ombra que agafarà la paella pel mànec i acabarà remenant i repartint les cireres. Aznar no ha perdonat Rajoy en no acceptar ser un titella de la FAES, però sembla confiar plenament que Casado sí que ho serà. No és una coincidència que Casado hagi convidat Rajoy de taloner divendres per donar victoriosa entrada al seu mentor Aznar dissabte que, com Déu a Moisés, els ha llegit els seus 10 manaments, o sigui que Casado ha pogut tancar la convenció enterrant políticament Rajoy y admetent que haurà de governar el PP sota la llarga ombra d'Aznar. que ha tornat per quedar-se.

Conspiració

Joan Maresma Duran

Tomàs Moro va escriure el seu llibre "Utopia" el 1516, quan començaven a arribar a Europa les primeres notícies sobre el Brasil acabat de descobrir –o acabat de ser envaït segons alguns– pels portuguesos. Potser el sant catòlic es va inspirar en el nou món per escriure el seu llibre més famós; però ningú no va somiar que un exemple de país perfecte com podia haver estat Brasil es transformaria un dia en un exemple de distopia –el contrari de la utopia– del món. Possiblement, des del *Rio Grande* cap al sud tot ha sortit malament...

Diuen que si existeix un país que s'apropa a l'ideal descrit per Moro seria aquest: Nova Zelanda. Lloc sobre el qual expliquen meravelles i que, malauradament, no conec. D'aquest país dels antípodes diuen que la natura és exuberant, el poble és civilitzat, el clima és amè, no hi ha gairebé criminalitat, tot funciona, tothom guanya diners per anar fent o més i la selecció de futbol no fa màgia però no ho fa malament.

Diferent del germà gran d'Oceania, Austràlia, que també va ser colonitzada pels anglesos, Nova Zelanda conviu sense grans conflictes amb els nadius maoris, fet que no passa amb els australians i els seus aborígens...

En el seu llibre, Moro va escriure el següent: "Quan considero qualsevol sistema social que preval en el món modern, no aconseguixo veure'l com

una altra cosa que no sigui una conspiració dels rics". Potser Moro va ser endeví sense ser-ne conscient...

He llegit a la premsa –aneu a saber si és veritat; diuen que som a la societat de la informació però em fa l'efecte que tothom és a la lluna; jo el primer– que milionaris d'arreu del món estan comprant terres i invertint a Nova Zelanda –aquest país només té cinc milions d'ànimes– amb el mateix esperit que en els Estats Units. També he llegit que en alguns països d'Europa blancs espantats s'armen i s'organitzen –fugida cap a Wellington– per afrontar una guerra racial que, creuen, fatalment arribarà, o per escapar de les catàstrofes naturals i socials, com una mena d'Arca de Noè de primera classe... Una vegada vaig tenir la sort de viatjar-hi en un vol Madrid-Rio... Mai més no vull viatjar en "xusma-class"...

Tal vegada aquesta conspiració dels rics no espatlli Nova Zelanda: he llegit també que la nova primera ministra

del país és una dona de 37 anys que es diu Jacinda Ardern i que alleta el seu fill i governa al mateix temps –no sé si això és un bon exemple, ja que si no em falla la memòria quasi no va tenir baixa per maternitat; heus ací l'alliberació femenina: doble feina... No fa gaire, aquesta política va estar sopant amb la reina Isabel II portant un vestit típic maori que va ser un èxit molt gran i que la premsa va lloar. La seva política és progressista i té un gran suport en el Parlament. Què més es pot demanar? Llàstima que sigui tan difícil d'arribar-hi... En el planeta hi sobra gent...-

Rua Diabòlica`19

Dissabte 2 de març a les 7 de la tarda

Sortida de l'Altell de les Bruixes

Tothom hi és convidat!

Hi actuaran: Els Tabalers de la Colla de Diables, Bruixes del Masnou. Sortiu al carrer i veniu a l'Altell a cruspir la manduca. Porteu-vos, si voleu, el vostre tassó o got.

Ho organitza: Colla de Diables del Masnou i Ajuntament del Masnou.

Hi col·laboren:

Can Rac, Graneria Colomé, Patisserie Miquel, Serveis Integrals Xavi Fuster, Obres i reformes Pere Alabau, Fruites Flotes

28 de febrer, Dijous Gras

Coques de llardons

De les pastisseries del Masnou

david

Venda
Online

pastisser

MMACE02

(Millor Mestre Artes
Xocolater d'Espanya '02)

Medalla de bronze
MMAPE03

(Millor Mestre Artes
Pastisser d'Espanya '03)

93 555 34 75

Navarra, 100 · El Masnou

pastisseria@davidpastisser.com

www.davidpastisser.com

Mestre Pastisser

PASTISSERIA · CONFITERIA

La Moreneta

Itàlia, 31 · Tel. 93 555 35 64 · El Masnou

Pastisseria Degustació Granja

Matalí

El Masnou: Prat de la Riba, 4 · T. 93 555 04 60

Pastisseria
miquel

Pere Grau, 59 · Tel. 93 555 06 61

El Masnou

In memòria m

Esteve Pujol i Pons

Joan Maresma i Pujadas

ERA UN MASNOVÍ BO DE DEBÒ

Vull remarcar *masnoví* i *bo de debò*. Parlo de Joan Maresma i Pujadas, que ens va deixar el dia 10 del mes passat. Li faltaven nou dies per complir 95 anys. Masnoví de soca-rel, aimador de la Vila i totes les manifestacions culturals i tradicionals masnouenques, tenor d'una veu esplèndida; tant l'haviem vist fent "Els Pastorets" com cantant a la Coral Xabec i a les múltiples activitats del Casinet dels seus amors, net del poeta masnoví per excel·lència, Josep Pujadas i Truch, botiguer entranyable, senzill, servicial, de bon humor –encara que fos de cal Gèniu!–, d'idees clares, encara que no fossin del gust de tothom. Ens havia fet palès el seu tarannà erudit, costumista i vilatà en nombrosos articles farcits d'anècdotes publicats en aquest mateix butlletí; esperem que en el seu Anecdotari encara n'hi podrem llegir unes quantes més. El valorarem i recordarem com una part del patrimoni històric del

Masnou.

La seva humanitat, en el sentit més genuí, el trobem reflectit en el recordatori repartit a les seves exèquies del dia 11 a l'església parroquial de Sant Pere. Redactat per ell mateix, hi diu "En Joan Maresma i Pujadas, fill del Masnou, ha mort cristianament als nauranta-quatre anys, contra la seva voluntat." Qui diu *nauranta* només pot ser un enamorat dels trets més característics del parlar masnoví; qui diu que ha mort "contra la seva voluntat" només pot ser una persona plena d'humor sa i perenne. I, si encara voleu copsar-ne la conjuminació perfecta de masnouisme i nissaga, al final de la poesia del recordatori,

poema dolcíssim dedicat a la Mare de Déu, fruit del talent poètic de Josep Pujadas Truch, hi podeu llegir, sota el nom de l'autor: *el meu avi*.

La seva fe sincera queda ben palesa quan, malgrat la humana reticència a deixar aquesta vida, hi diu "Faci's, Senyor, la vostra voluntat. Lloat sia Déu. Amén".

Mercè, la "noia de Teià"; Mercè, Montserrat i Joan (Joan, continua il·lustrant-nos amb els teus articles cosmopolites); nets; família sencera: heu perdut algú bo de debò, però el tindreu per sempre on s'immortalitzen els qui ens han passat al davant curulls de bons exemples: en la memòria plaent i en l'afecte intens.

La punta de la llengua (104) Esteve Pujol i Pons

Continuem a la recerca i captura de mots espuris que envaeixen la nostra llengua. Als parvularis i a les escoles és ben freqüent de sentir dir que *aquest nen m'ha emputxat; no m'emputxis!; no us emputxeu, si us plau*, i d'altres formes verbals d'un misteriós i inexistent verb *emputxar*. Quan algú ens dona una empena, ens empeny.

Caldria dir, doncs, **aquest nen m'ha empès, m'ha donat una empena; no m'empenyis!; no us empenyeu, si us plau**.

Els educadors professionals tenen moltíssim a veure amb la degeneració o el sosteniment –no cal pas dir en l'enriquiment– de la llengua dels alumnes. Alerta, mestres i professors!

I un altre mot per a aquest mes: **ingení** vol dir *finca que conté una plantació de canya de sucre i una indústria per a l'obtenció del sucre*. Segurament els qui fan servir aquesta paraula volen dir **enginy**, *esperit d'invençió; habilitat, aptesa per a trobar els mitjans d'aconseguir o d'executar alguna cosa*. En Joan té molt d'enginy, és molt enginyós i molt traçut, se les empesca totes!

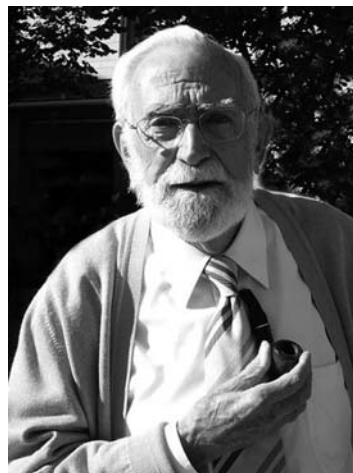
Per això n'hi ha que fan la carrera d'**enginyers** a la facultat d'**enginyeria**, i no pas d'*ingeniers* a la facultat d'*ingeniería*. Quina llàstima quan sentim o veiem escrit que molts enginyers no saben dir correctament la seva professió: diuen que són ingeniers... i no els veig les canyes de sucre per enlloc!

Adeu-siau, senyor Folch

Pere Martí i Bertran

Aquest començament d'any ens ha arribat la trista notícia de la mort de Ramon Folch i Camarasa (Barcelona, 1926-Mollet del Vallès, 2019). Ens ha deixat físicament, a 92 anys, però ens deixa un llegat literari, ètic i patriòtic que estic segur que perdurà anys, si més no mentre la nostra llengua i la nostra cultura siguin vives i mantinguin els referents. Va néixer en una família catalanista, la formada per Josep Maria Folch i Torres i Maria Camarasa i Serra. En va ser el novè fill i es va educar, doncs, en un ambient literari i patriòtic que va marcar la seva vida. Tot i que va estudiar dret, des de ben jove va entrar en el món editorial amb feines diverses, tot i que aviat hi va destacar com a traductor, adaptador i com a autor. Com a traductor ens ha permès de llegir en la nostra llengua més de dues-centes obres escrites originàriament en anglès, francès italià o castellà; obres d'autors tan diversos com Graham Green, Ernest Hemingway, George Orwell, Patricia Highsmith, Aldous Huxley, Colette, André Maurois, Françoise Sagan, Jean-Paul Sartre, Francesc Candel, Camilo José Cela, etc. etc.. En aquest camp s'ha guanyat el respecte i l'admiració tant dels professionals del sector, que sovint l'han vist i l'han presentat com un model, com del món acadèmic i dels lectors en general. Entre els diversos reconeixements per la seva tasca de traductor hem de destacar la investidura com a doctor *honoris causa* per la UAB, a proposta de la Facultat de Traducció i d'Interpretació, l'any 2006. També val la pena de recordar que va ser traductor oficial de l'Organització Mundial de la Salut, amb seu a Ginebra, entre 1973 i 1986, any en què es va jubilar. Com a escriptor destaca sobretot per la seva narrativa, tot i que també ens ha deixat una vintena de peces teatrals, algunes guardonades amb premis tan importants com el Ciutat de Barcelona (*Aquesta petita cosa*, 1954), el Joan Santamaria (*La pista*, 1967)... De la seva narrativa, el professor i crític Joan Triadú, en va dir, que era "una de les més poderoses de la postguerra ("Di-

versitat de Folch i Camarasa", *Avui*, 24-8-1980, p. 21) i la va analitzar en nombrosos articles. La formen uns vint-i-cinc títols d'allò més diversos, entre els quals destaquen les novel·les, que, val a dir-ho, van aconseguir la majoria de premis literaris catalans: el Joanot Martorell per *La Maroma* (1956), el Sant Jordi per *La Visita* (1964), el Ramon Llull per *Sala de miralls* (1982), el Sant Joan per *Testa de vell en bronze* (1997)... També destaquen algunes obres de fons autobiogràfic com el *Manual del perfecte escriptor mediocre* (1991) o el *Manual de la perfecta parella mediocre* (2005). I encara, en la prosa de no ficció, hem de referir-nos a un títol tan popular com la biografia del seu pare, titulada *Bon dia, pare* (1968), reeditada i revisada en diverses ocasions. Tota aquesta extensa i valuosa producció li ha valgut reconeixements públics tan significatius com la Creu de Sant Jordi (1986) o el Premi d'actuació cívica de la Fundació Lluís Carulla (2015) per la seva trajectòria vital i literària. No voldria acabar aquest breu recordatori de la vida i l'obra de Ramon Folch i Camarasa sense referir-me a dos aspectes que han passat força desapercebuts en les seves biografies i fins i tot en les necrològiques d'aquests dies: la seva feina al capdavant de la Fundació Folch i Torres, amb seu a Palau-solità i Plegamans (Vallès Occidental), i la seva aportació a la LIJ (Literatura Infantil i Juvenil) catalana, que sempre va estimar i valorar, segurament seguint la petja del seu pare. Pel que fa a la Fundació Foch i Torres val a dir que ha fet i fa una feina ingent de recopilació, estudi i difusió de l'obra dels cinc germans Folch i Torres, autors destacats en àmbits molt diversos i no només en la literatura, com massa sovint es pensa. I pel que fa a l'aportació de Folch i Camarasa a la LIJ catalana, crec que tenim un deute pendent d'estudiar-la a fons, ja que massa sovint ha estat ignorada. Només n'apuntaré tres o quatre exemples, el darrer ben personal. Com a traductor va acostar a infants i joves autors tan populars i d'èxit com Enid Blyton, Rudyard Kipling,

William Saroyan, L.F. Baum (*El màgic d'Oz*, 1983) o Pamela Travers (Mary Poppins, 1967). Com a adaptador podem dir que és el segon pare d'en Massagran, ja que va fer els guions per a còmic (1981-2000) de la tan coneguda novel·la del seu pare, *Les extraordinàries aventures d'en Massagran*; còmic que va ser la base d'una popular sèrie televisiva. En la seva obra teatral no va fer pas escarafalls a l'hora d'escriure per a infants, sigui amb obres pròpies com *Un vailet entre dos reis* (1954) o *Mans enlaire!* (1991), sigui amb adaptacions de peces del seu pare com *El rei que no reia* (1993). I pel que fa a la seva narrativa breu, sens dubte hi ha contes que haurien de formar part d'antologies adreçades a infant i joves i de llibres de text, com en formen alguns dels del seu pare. Personalment, al llarg de la meua vida professional, com a professor de llengua i literatura, sempre he tingut en compte textos seus, però n'hi ha hagut un que m'he estimat especialment i que gairebé puc dir que he treballat cada any, a més d'incloure'l en algun dels llibres de text en què he col·laborat; es tracta del conte *Fer-se gran de debò*, una petita joia en què s'aprofita tot, la llengua, l'estructura, els personatges, els valors..., i que obria aquella magnífica antologia que va dirigir Emili Teixidor per a l'editorial Laia, titulada *Quinze són quinze* (1974). Espero i desitjo que tinguem Ramon Folch i Camarasa per molts anys i que les noves generacions el coneguin i el valorin com es mereix.

Article publicat a: **-El 3 de Vuit**, (11-1-19), p. 25.

Vivències

Pep Parés

Ser foraster a París o a Algesires

Al 1975 la meua dona i jo havíem acabat la carrera i volíem continuar els estudis a París, il·lusionats per viure-hi i compartir experiències noves. Entrant a França, a la duana, hi havia la gent de la Comunitat Econòmica Europea i els altres, o sigui, nosaltres. Uns passaven força de pressa i nosaltres havíem d'explicar què anàvem a fer i quant de temps hi seríem, a banda de tenir el passaport al dia, és clar.

De seguida ens vam moure pel submon dels emigrants espanyols i catalans de París i per la Casa d'Espanya, que menava el Partit Comunista d'Espanya amb bastant d'èxit. L'Assemblea de Catalunya també convivía a la ciutat amb personatges com Josep Maria Flotats, el metge i socialista Quico Vila-Abadal i els gironins germans De Puig, historiadors. Les visites al Casal de Catalunya, ple d'emigrants jubilats, et traslladaven 40 anys enrere, que és on s'havien plantat emocionalment després de tant temps d'exili. Moltes vegades alguns parisencs et feien sentir estranger i et desconsideraven a l'adonar-se que eres de fora. També recordo la por als gendarmes quan encara no

teníem els papers en regla. Malgrat tot, veníem d'un país on podies tenir feina i on s'obrien expectatives democràtiques totalment desconegudes per la gent de la nostra generació. La mort de Franco la visquérem a París, amb manifestacions al carrer i cantant La Marsellesa, Els Segadors i La Internacional sense tenir por dels "grisos" i la seva violència.

Ara, quan veig els emigrants que venen de tan lluny a casa nostra, totes les comparacions amb la nostra vida a París em semblen fora de lloc perquè, malgrat tot, érem uns privilegiats. Però aquesta experiència parisencs i un altre any viscut a Brussel·les van fer que la meua dona i jo ens mirem els emigrants d'una altra forma.

Penso en el submon en el qual es belluguen aquí, tal com nosaltres fèiem a París. Sempre cercant l'escalf de gent dels teus orígens i creences. Amics amb qui compartir nostàlgies i records. S'ajunten amb parents i companys que viuen amb la mateixa obsessió d'enviar diners a casa per oferir una vida més digna a les seves famílies. I la desesperació de veure que passen els anys sense aconseguir-ho gaire.

Cerquen aquell bar de Premià o Masnou on fer la xerrada. O aquella zona tranquil·la, que es fa habitual, on no cal prendre un cafè ni gastar ni un duro.

Busquen, també, aixopluc dins d'uns pisos curulls d'emigrants per gestionar millor la misèria que els inunda.

Un noi subsaharià que fa quatre anys que no veu la dona ni els fills i els enyora moltíssim. L'altre que perd els pares sense poder anar a l'enterrament ni pagar una festa de comiat com cal. Angoixes que se sobreposen a l'estrès per trobar feina mal pagada i en negre, òbviament!

Alguns, després de moltes peripècies, troben algú d'aquí i formen una família. En conec un cas proper. Però, malgrat que viuen aquí i saben que difícilment podran tornar a establir-se al seu país, malgrat tot això, s'hi fan una caseta senzilla perquè és la terra dels seus pares, casa seva, l'espai sentimental més fort de tot el planeta! Saben que fora d'allà, sempre seran "estrangers".

Viure com a estranger és dur. I en el seu cas, molt dur, venint d'on venen. Arribar fins aquí sovint costa anys, la ruïna econòmica, patiments, tortures de les màfies; morts, ofegaments al mig del mar i violacions que comporten criatures que estimen, malgrat no haver-les desitjades.

Si aconseguim canviar la paraula "estrangers" per la paraula "persones" haurem avançat força.

P.D.: Sento orgull pels badalonins d'OPEN ARMS!

SALA AUTOMOCIÓ

- MECÀNICA I ELECTRICITAT DE L'AUTOMÒBIL
- PNEUMÀTICS
- ALINEACIONS
- AIRE CONDICIONAT

C/. Xile, 1. Tel 93 540 42 04 • El Masnou

ELS ARXIS DEL MEU AVI: RECORD A SARA MASÓ

(Barcelona 1926-2018)

Rosa Almuzara

Sara-Agustina Maristany i Gibernau (el Masnou 1906-Barcelona 2012) era l'única filla que va sobreviure de Salvador Maristany i Sensat (el Masnou 1853-1915), conegut com a capità de la marina mercant, però la seva excepcional trajectòria professional es va desenvolupar, quan va deixar de ser-ho, a partir dels trenta-un anys: inspector general de la Compañía Transatlántica, participació a la Guerra de Cuba (vapor Montserrat), estades a Panamà i Nova York, gestor administratiu de la Companyia de Tabacs de Filipines a Manila, vocal de la Junta de la Marina Mercant a Madrid, candidat a diputat al Congrés de Diputats pel districte de Mataró, estudis de mercat per la Compañía Transatlántica (Xangai, Hong-Kong i noves línies per quan s'obrí el Canal de Panamà) (1). Amb la Sara Masó, filla de la Sara-Agustina, em vaig començar a relacionar a partir de les activitats entorn de *La Roca de Xeix*, que es varen anar intensificant amb la posada en marxa de l'Arxiu Comarcal del Maresme el 1996, perquè la primera difusió en què vaig haver de treballar fou en el centenari de la Guerra de Cuba (2). En la professió de periodista (3) la Sara havia estat recolzada per la seva germana Maria Àngels (Barcelona 1928-Alella 2005), una de les poques directores de diari que hi ha hagut a Catalunya i sempre capdavantera en la seva professió (4). Les possibilitats que oferia una hemeroteca històrica com la que es conserva a l'arxiu de Mataró, van fer que es posés a treballar en el seu primer llibre de periodisme històric "La imprudència del Titanic" (5), on ens explica, en la introducció, que "l'origen d'aquest llibre es troba essencialment en els documents que sobre el Titanic va guardar el meu avi, Salvador Maristany i Sensat". Per això en la dedicatòria diu: "a l'avi que fou capità, i a la mare que va guardar tots els seus documents". En el seu segon llibre de periodisme històric "Els

mars del meu avi" (6), de nou ens diu: "Per dur a terme aquesta mena de biografia convertida en llibre, he desempolsat molts documents en vells baguls". (7)

Especialment pel que fa a les cartes i postals familiars, recordo moltes tardes d'estiu de llegir-les plegades amb la Sara en veu alta, mentre la seva mare les anava contextualitzant, amb llargues dissertacions sobre fets familiars o històrics, a través de la seva memòria prodigiosa que va tenir fins al darrer estiu. Pensem que va morir als cent sis anys d'edat, i s'havia quedat orfe de mare als dos anys i als nou de pare, de manera que, tots els documents del seu pare, no sols els havia guardats amb cura, sinó que eren venerats pels estrets lligams sentimentals amb els seus pares que fluïen entre aquells milers de ratlles escrites. Però la Sara d'aquest fons de l'avi, format per l'extens epistolari familiar, el quadern de bitàcola de quan navegava amb la bricbarca "Pablo Sensat", les còpies dels informes tècnics com a inspector de la Compañía Transatlántica, la documentació de la seva participació en la Guerra de Cuba i en l'etapa dedicada a la política, de la recopilació de premsa que havia realitzat i de la seva biblioteca de temes nàutics, per sort ja el va emprar per començar a donar a conèixer la figura de Salvador Maris-

tany i Sensat. Els últims anys estava dedicada a editar els seus informes del Canal de Panamà de l'any 1886; la darrera vegada que en vàrem poder parlar fou el 16 de desembre del 2017, en què vam pensar que, per tal de fer-ne via, un dia a la setmana aniria a ajudar-la. M'agrada que aquest sigui el darrer record: compartint projectes com ho havíem fet durant més de vint-i-cinc anys (8).

Esperem que els papers i la biblioteca d'aquest excepcional capità masnoví es puguin conservar en un arxiu públic per tal d'aprofundir en la seva biografia i fer estudis sobre el pas de la vela al vapor, aspecte de la marina mercant catalana en què no abunden fonts primàries. I també pel que ens diu el gran periodista Josep Pernaú (Lleida 1930-Barcelona 2011) en el pròleg de "La imprudència del Titanic" (9):

"Els pares, els avis, ens deixen quelcom més que uns béns materials, que tenen ben poca importància, perquè molts cops, en pocs anys, no en queda res. Hi ha un patrimoni més valuós, que no es mesura en diners, del qual podríem dir que n'ha sortit aquest llibre. Sara Masó i Maristany va heretar del seu avi, Salvador Maristany i Sensat, capità de la marina mercant catalana, navegant en

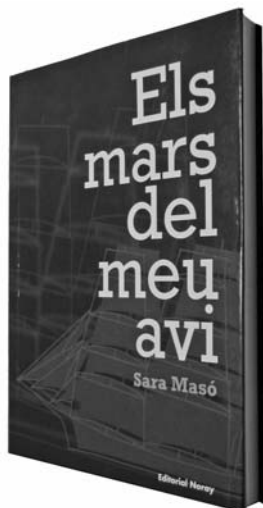
grans velers i després inspector general de la històrica Compañía Trasatlántica, ja en aquest segle, l'afició a les coses de la mar i una important biblioteca de temes nàutics. Entre els seus papers..."

Notes:

(1) Sara Masó *Els mars del meu avi*, Barcelona: Editorial Noray, 2009, 284 pp.

(2) La Sara-Agustina, tot acariciant les dues condecoracions que va rebre el seu pare per la seva actuació durant la Guerra de Cuba (op. Cit. P. 15), ens explicava que el seu pare deia que havia estat una guerra contra els ianquis, i no contra els americans. Per això la Sara (op. Cit. P. 14) diu referint-se al seu avi "anà a la Guerra de Cuba, després d'esquivar el bloqueig de l'esquadra ianqui que havia assetjat l'illa".

(3) Vegeu "In memoriam" de Joan Mu-

ray a "Gent del Masnou", núm. 370, gener 2019, p. 5.

(4) Vegeu la web "Periodistes en temps difícils: dones periodistes que

han fet història".

(5) Sara Masó i Maristany: *La imprudència del Titanic*, Barcelona: Edicions La Campana, 1998, 190 pp. + index. A partir d'exemplars de premsa que va aplegar el seu avi, bàsicament del *The West Coast Leader*, publicat a Lima dirigit al públic de parla anglesa (p. 13).

(6) Vegeu nota 1.

(7) Vegeu nota 1, p. 17.

(8) A Salvador Maristany se li agreuen els problemes de salut el 1914, el mateix any que s'inaugurà el Canal de Panamà, de manera que ja no va poder dur a terme el projecte planificat el 1912 d'obrir una línia des de Barcelona i Cadis a San Francisco (Califòrnia) passant pel Canal.

(9) Vegeu nota 5, p. 9.

El Masnou, 14 de gener de 2019

Can Rac 1r. Premi d'aparadors de Nadal

Moltes felicitats per aquest reconeixement com també felicitar els establiments, **Matalasseria Grau** i **Mumokids moda infantil** que foren guanyadors amb el segon i tercer premi respectivament.

Sempre dic que les festes esperades s'han de viure abans del dia assenyalat perquè penso que en realitat el que et fa viure la festa és la il·lusió i les ganes d'estar bé amb la gent que estimes abans que arribi la diada.

Encara que un aparador bonic sempre agrada a la clientela, quan un comerç agafa el compromís d'embolicar-se en un concurs: *—amb la feina que se'm presenta i encara he de pensar com farem l'aparador!*— sempre és un compromís. Diuen que no hi ha home sense home, però en el cas de Can Rac es podria dir que no hi ha dona sense dona perquè en aquest reconeixement hi tenen molt a veure la Lluïsa, la Mar i la Pili.

La **Lluïsa Valls**, mestressa de l'establiment. L'engrescadora, el motor, la incansable, la que amb una rialla sincera i amable t'embolica i s'embolica en mil projectes. Sempre disposada al que faci falta. La **Mar Torrano**, l'ànima artista. Subtil, delicada, detallista, tan bé pinta un mural com et dissenya una peça de roba i, en aquest cas, decoradora de l'aparador. I la **Pili de Sansi**, la que menys conec, però d'un talent finíssim i fantàstic, que ha aportat a tota la composició una peça icònica del Pallars, del seu i nostre estimat Pirineu. El retaule d'estil romànic que podeu veure a la fotografia on es representa un establiment de carnisseria i que dona a tot el treball la pinzellada de la tradició, el bon gust i la feina ben feta.

I res més; només quatre ratlles sobre aquest aparador fet

per senyores, encara que jo diria que en els altres dos premis també hi han estat involucrades les femines. Serveixi, doncs, aquest escrit per adherir-me molt sincerament a la reivindicació feminista i el lloc robat que li pertoca.

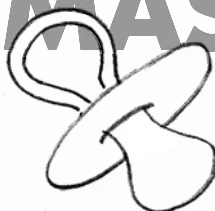

Fotografia de Ramon Boadella

TROBADA DE NA

El diumenge dia 13 de gener del 2019 es va fer la **26a Trobada de nadons del Masnou**. Com podreu veure a la fotografia, se'n van concentrar una bona colla, **64**, dels **122** nascuts l'any passat. La trobada, com cada any, fou tot un èxit. Als petits, se'ls veia contents de poder intercanviar somriures, mirades, xerroteigs i plors amb els seus coetanis. La fotografia i per gentilesa de l'Ajuntament del Masnou, s'enviarà a tots els nadons participants a la trobada per correu electrònic amb qualitat de reproducció. Per a qualsevol dubte: ll.valls@yahoo.es o al **660 09 23 81**. Moltes felicitats als pares i molta salut. Us presentem els protagonistes; i, a les pàgines següents, la fotografia:

FARMACÈUTICS DEL MASNOU

*Al servei dels vostres
nadons les 24 h del dia*

FARMÀCIA AYMAR

ALMERIA, 14 (Maricel)
93 555 03 81

FARMÀCIA DOMÍNGUEZ

ENAMORATS, 1 (Estació del Masnou)
93 555 59 36

FARMÀCIA FÀBREGAS

NAVARRA, 68
93 555 19 79

FARMÀCIA OCATA

JF KENNEDY, 5
93 555 33 08

FARMÀCIA RIERA

J. LLIMONA, 22 (Club Nàutic)
93 555 08 55

FARMÀCIA VIAMAR

PRAT DE LA RIBA, 23
93 555 04 03

ADONS DEL 2018

Bruno Moliner Pardin	5-1-18	Leo Noguera Arteaga	8-4-18	Nina Quagliotti	6-9-18
Ona Circujano Ortigosa	7-1-18	Valeria Estaire Ligeró	10-4-18	Luca Ramos Batista	14-9-18
Aitana Martín Torrente	9-1-18	Marina Pizzorno Clavillé	16-4-18	Ènia Fernandez Trinidad	14-9-18
Cristina Fluriach Borell	16-1-18	Marta Cunill Roldan	19-4-18	Lovi Nygren Rodriguez	29-9-18
Ainet Igual Galofré	17-1-18	Bosco Angel Pueyo	20-4-18		
Carlo Gianpaolo Usai	29-1-18	Alexander Mazuryk	24/04/18	Àlex Padilla Gonzalez	4-10-18
Vera Zamora Martinez	31-1-18	Jayden Dámaris Lascano	25-4-18	Neo Bolado Vial	19-10-18
				Luca Ioan Grigor	23-10-18
Janna Marín Regué	7-2-18	Manel Gomez Oliva	14-5-18	Marcel Porcel Larraya	30-10-18
Albert Loggie Pallarols	14-2-18	Ylenia Perez Aceta	14-5-18		
Ivet de la Cruz Turet	21-2-18	Jana Abelló Puig	16-5-18	Eidan Rueda Rubio	1-11-18
Júlia Sabaté Piera	25-2-18	Claudia De la Parra Domínguez	22-5-18	Jana Centellas Alventosa	06/11/18
Mael Esquivas Barja	27-2-18			Arç Noy Guardis	26-11-18
Zoe Esquivas Barja	27-2-18	Greta Nodari Craven-Bartle	9-6-18	Iker Martín Garcia	29-11-18
Julia Perez Quintanilla	2-3-18	Arnau Núñez Parés	1-7-18	Luen Luna Garcia	3-12-18
Jordi Díez Sierra	6-3-18	Roger Garolera Bautista	9-7-18	Mario Pacheco Soto	28-12-18
Ariadna Casaponsa Bernal	9-3-18	Marina Ramos Gómez	10-7-18	Leo Tena Rojas	28-12-18
Urgell Aran Martínez	11/03/18	Claudia Panades Murcia	15-7-18	Júlia Sardañés Soler	28-12-18
Júlia Gomis Garcia	12-3-18	Asha Fernández Soler	16/07/18		
Bruna Pascual Busquets	14-3-18	Carlos Enrique Lamas	25-7-18		
Jan Vaca De León	18-3-18	Ciro Yarza Casanovas	26-7-18		
Hector Campos Puertas	2-4-18	Alba Amaya Martínez	1-8-18		
Maxim Loui Haikara Matias	3-4-18	Julia Aranda Rollan	3-8-18		
Max Soler Lombarte	5-4-18	Aleix Rua Martí	13-8-18		
María Yaiza Lozano Sánchez	6-4-18	Cesc Bosch Chova	17-8-18		
		Isona Rubio Juanto	17/08/18		

ESCOLA SAGRADA FAMÍLIA
EL MASNOU

PORTES OBERTES

Divendres 22 de febrer de 15.30 a 17.30

Jacint Verdaguer, 1 - 93 555 04 07 - www.safamasnou.com

matalasseria

Grau

PUERICULTURA · DESCANS · LLAR

Sant Miquel, 6 · 93 555 15 38 · El Masnou
matgraumasnou@gmail.com

Una font natural de salut per als teus fills

TR
DE
NA
201

El Petit Vailet
LLAR D'INFANTS
Des dels 4 mesos als 3 anys

Ventura i Gassol, 29 · 93 555 57 11
El Masnou

STRÓMBOLI
JOGUINES *ginys* andròmines

de tot per a jugar i divertir-se

Disfrees pel Carnaval

Venezuela, 5 el Masnou -Ocata-

escola BERGANTÍ
50 anys acompanyant l'aprenentatge
Concerta entrevista al 93 555 49 50

VINE A VEURE'NS, T'HI ESPEREM

El Masnou - Badalona
C/ Sant Joaquim, C.C. Màgic Badalona i C.C. Montigalà

Taller de Publicitat
disseny impressió
93 555 16 59 · 660 09 23 81

OBADA DE NADONS AL MASNOU ASCUTS EL 8. 26è ANY

TROBADA DE NADONS DEL 2018
Idea original i organització: Taller de publicitat.

Fotografia: Cardona fotògraf.

Distribució: Ajuntament del Masnou

Agraïments a: Quim Fàbregas. Servei de Manteniment i Policia municipal de l'Ajuntament del Masnou. Jutjat de Pau del Masnou i a l'Associació Gent del Masnou

Taller de Publicitat
impressió i disseny
93 555 16 58 - 660 09 23 81

CARDONA
619 16 34 99
FOTÒGRAF

Ajuntament del Masnou

Històries de la vila

Joan Muray

EL CAMÍ ANTIC D'ALELLA

En unes històries passades es va comentar sobre els antics camins del Masnou, i sobre aquest n'hi havia un petit esbós, que ara, degudament augmentat i amb aportació de documentació, us presento.

En primer lloc cal dir que, si bé des de més o menys l'actual entroncament de l'avinguda de Joan XXIII (1) amb el carrer de Buenos Aires (2), el camí es pot seguir quasi com en temps remots, tot i no estar gaire clar el tros que, sortint del Camí Ral, on arrenca l'avinguda de la Mare de Déu del Carme (3), arriba fins a l'entroncament esmentat.

El punt del Camí Ral citat (xamfrà de Can Bailon) seria on ara arrencaria; aleshores ho feia des de la mateixa platja, ja que no hi havia ni carretera ni via del tren, pujava per l'avinguda de la Mare de Déu del Carme, però aquí és on podria tenir dos itineraris diferents: l'un tombaria a l'esquerra pel carrer d'Antoni Gaudí fins a arribar a l'Avinguda de Joan XXIII i s'enfilaria per les Seixanta Escales; l'altre seguiria amunt, pujant escales i tra-

Carretera del Cementiri, abans d'arribar-hi. Anys 50

vessant els carrers de Sant Pere, Lluís Millet i arribaria al de Buenos Aires, on ja tiraria amunt seguint el vell itinerari.

Com veieu hi ha una petita variant, sobre la qual, per desgràcia, no queda ningú d'aquell temps que ens ho pugui aclarir. El nom li fou donat, com és prou clar, perquè conduïa des del Masnou a Alella.

A les històries esmentades: *Els antics camins del Masnou* (4), deia el següent

• **CAMÍ ANTIC D'ALELLA.** *Aquest arrencava de la platja mateixa i s'enfilava per les «seixanta escales», turó anomenat de la «Roca de Xeix» (l'actual av. de Joan XXIII), per seguir fins a l'encreuament que ja hem esmentat, el dels «Quatre Camins» (5), on, seguint pel de la dreta, s'anava a Teià, sortint pel «torrent de Vallbullida» (ara Vallbellida), i per l'esquerra, tot travessant el «torrent de Rials», s'anava fins a Alella.*

Al punt dels «Quatre Camins», seguint amunt, passava, després de la forta pujada que encara hi ha, pel «Pi de l'Índia» fins al «turó de Monar», on trobava, i troba, la pista anomenada «la Cornisa», al lloc anomenat «Coll de Clau», des del qual, i seguint-la, s'anava fins a Vallromanes.

En aquest camí, al tros dit «els Pins d'en Godó», una vegada que s'hi va esbossar un terreny per plantar-hi una vinya, observaren sobre el sauló unes rodones, força grans, de terra vella, que devien correspondre,

segons els entesos, a terra, la base d'unes antigues cabanes, pertanyents a un nucli tribal...

També, en unes altres històries (6), titulades *L'antiga eixida a mar de la Riera d'Alella*, s'hi deia que la riera havia estat, des de temps ancestrals, el camí que menava de mar fins a Alella. Fins i tot hi ha una fotografia antiga, en la qual es veuen les roderes d'un carro pel bell mig de la llera de la riera.

Però ara no cito aquestes històries per aquest tema, sinó per plànol de participació de terres en la divisòria dels antics termes d'Alella i Teià, abans de la creació del municipi del Masnou (7), fet per un rector d'Alella, que aleshores només sabíem que devia ser a començament del segle XVIII, i que ara ja sabem amb exactitud que és del 1720.

Aquest plànol marca el camí que ara estem tractant; i és ben clar, surt d'un xic més a llevant del turó de la Roca de Xeix, que ara correspondria a l'Avinguda de la Mare de Déu del Carme, i s'enfila en diagonal fins a

Can Genové, al xamfrà de Joan XXIII i Buenos Aires

Seixanta Escales, ara l'Av. Joan XXIII. Anys 60

Camí esquerre dels quatre camins, el que anava a Alella

creuar-se amb la línia divisòria dels antics terme d'Alella i Teià, ara l'Avinguda de Joan XXIII.

Per tant, ens reafirma una de les hipòtesis esmentades del lloc que recorria en un principi. Però, és clar, o bé el rector no ho va dibuixar exactament, o també podria ser que, ja que en aquells temps no hi havia ni tantes cases ni carrers, el camí fes dreuera pujant en diagonal. És difícil concretar més.

Bé, ara que ja hem posat les bases, anem a descriure, fil per randa, l'itinerari complet d'aquest antic camí, de quan tothom anava a peu als llocs, per distants que fossin, deixant de banda quan s'havia de transportar mercaderies, que aleshores, si el camí ho permetia, es feia en carro, i si no a cavall de mules, ases, etc, col·locats en uns estris damunt de la cavalleria, fets d'espart, anomenats sàries.

El CAMÍ ANTIC D'ALELLA, tal com deia, arrencava des de la mateixa platja, pujava per l'actual Av. de la Mare de Déu del Carme, tombava en una de les hipòtesis, pel carrer Gaudí fins a arribar a les Seixanta Escales, o bé per l'altra, pujant fins al carrer de Buenos Aires, al xamfrà de Can Genové, que ja seguia amunt per la carena que dividia els antics termes d'Alella i Teià, ara Av. Joan XXIII.

Pujava amunt fins a passar pel davant del cementiri, un tros més amunt del qual, on ara hi ha l'autopista, hi havia els Quatre Camins, i agafava el de l'esquerra fins al torrent de Rials, i per

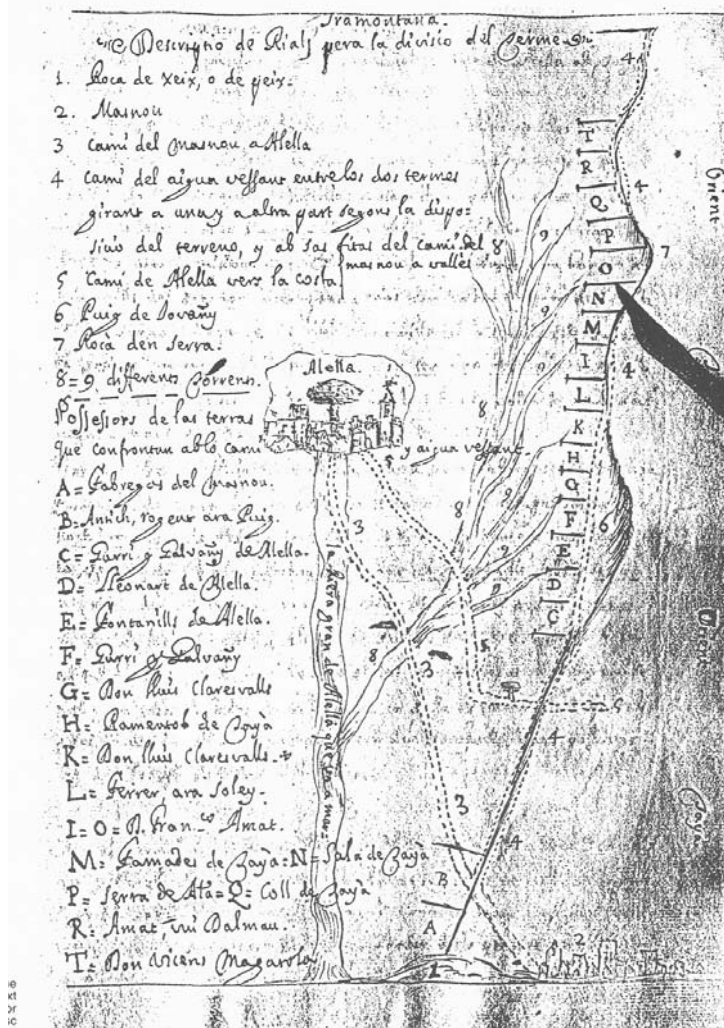
aquest seguia fins a arribar a Alella. Bé, ja hem arribat al final del camí.

NOTES

1. L'Avinguda Joan XXIII, a més de Camí Antic d'Alella, també fou conegut com a Carretera del Cementiri.
2. El carrer de Buenos Aires, en temps molt reculats també fou conegut com a Camí de les Atzavares, per les moltes que n'hi havia entorn del camí.
3. L'Avinguda de la Mare de Déu del Carme, a més de Camí Antic d'Alella, també és conegut com a baixada (o pujada) de l'Estraperlo, per la baixada de Can Francisquet i per la de Can Bailon.
4. Històries aparegudes al mes d'abril de 2001
5. Es refereix en aquelles històries.
6. Històries aparegudes al mes de novembre de 2013

FONS CONSULTATS

1. Històries de la Vila... del Masnou. Volum II. Joan Muray. Editorial Davinci. Desembre 2005.
2. Històries de la Vila... del Masnou. Volum III. Joan Muray. Katelani 2000, S.L. Abril 2015.
3. Entre el pedigrí i l'estigma. Joan Muray. Editorial Davinci Continental, S.L. Abril 2005.
4. Notes històriques de la Parròquia de Sant Feliu d'Alella. Lluís Galera Isern i Salvador Artés Llovet. Alella 1975.
5. La Roca de Xeix, núm 1. La Historiografia del Masnou, per Rosa Almuzara.
6. Els vells camins del Masnou antic, per Lluís Galera.
7. Article Els torrents i rieres del Masnou, de Josep Gutiérrez i Camarós.
8. Onomasticon Cataloniae, de J. Coromines. Curial Edicions Catalanes. Barcelona 1996.

Plànol de partició de terres en la divisòria dels antics termes d'Alella i Teià,

Som

Com ho podem fer perquè siguem tots una mica més feliços i gestionar millor els nostres conflictes...

Oriol Lugo Real

Psicòleg & Coach Executiu i Personal Expert en Teràpies Neurocientífiques

www.oriolugoreal.com

<http://owlinstitutpsicologic.com>

www.owlpsicologia.com

RECONEX LES EMOCIONS DELS TEUS FILLS

Quan érem petits, era molt freqüent que, quan estàvem tristos o tristes, els nostres pares ens responguessin amb un: "no ploris", o "deixa de plorar"..., o altres expressions molt més limitants. El mateix passava amb altres emocions com la ràbia, la por, la vergonya... Tot estava orientat a negar, deixar o bloquejar les emocions. Ara com a adults, hi ha moltes d'aquestes situacions que podem estar repetint amb els nostres fills i filles.

Ets conscient de què dius als fills o filles? De com actues amb ells o elles? De les creences o aprenentatges que estan efectuant?

Probablement no del tot. Doncs segueix llegint ja que llavors aquest article et pot ajudar.

No és estrany que part d'aquesta educació estigui reproduint-se en l'actualitat com una mena d'aprenentatge bàsic. Durant l'etapa de la impromta (des del naixement fins als sis i set anys), els nens i nenes són com esponges i incorporen un gran nombre d'informació. Dins d'aquests aprenentatges n'hi ha de més adaptatius i d'altres de menys adaptatius.

Potser abans l'educació emocional passava més desapercebuda, però a l'actualitat ja no hi ha cap excusa.

El que és important per als pares i mares és poder ensenyar als seus fills i filles a reconèixer en un primer lloc les emocions o els sentiments que tenen. És molt rellevant formar els infants en la consciència emocional i també en la correcta designació de les diferents emocions. No és el mateix expressar que estem avorrits, que expressar que estem tristos, enfadats, contrariats, sorpresos... Hi ha gran varietat d'emocions i sentiments, i és important poder parlar amb propietat sobre cada una de les emocions.

Per arribar a aquest punt els adults podem compartir com ens sentim en determinades situacions, ja que és la millor manera de poder naturalitzar i normalitzar el reconeixement emocional.

El següent punt seria la gestió d'aquestes emocions. Aquí hem de diferenciar entre emocions i sentiments i conductes. Està bé que un infant pugui expressar que està enfadat, però que canalitzi la seva ràbia o enuig cap als seus germans o germanes no és correcte. És per això que cal posar èmfasi en aquesta diferència. No és qüestió de prohibir o limitar l'emoció de la ràbia o dels nervis, sinó ensenyar que poden portar aquestes emocions i sentiments a terrenys o

activitats on no facin mal als altres ni a ells mateixos. Per exemple, el fet de poder realitzar alguna activitat esportiva, cantar, dibuixar o fer manualitats per tal d'exterioritzar les tensions internes.

Per a aquests casos, tal com hem explicat, el millor és poder educar amb l'exemple. Si els pares expressen la seva ràbia cridant o donant cops, els infants també copiaran aquest model. És correcte que l'adult pugui comunicar que se sent enfadat o trist, però acte seguit pot plantejar una conducta alternativa que sigui un bon model de gestió d'aquests sentiments. Per exemple, pot estar una estona a una part de la llar per poder calmar-se, posar música que l'ajudi a treure les emocions, o simplement pot realitzar alguna tasca mecànica o repetitiva que l'ajudi a gestionar millor aquestes emocions, com podria ser cuinar, regar o netejar quelcom.

L'últim pas seria l'aprenentatge i la reflexió. És bo donar un espai per ajudar els infants a descobrir la importància del treball emocional, i també és una molt bona forma de transmetre les ganes de saber més sobre si mateixos. Sobre el que senten, pensen i com actuen.

L'ANC del Masnou convoca la ciutadania, cada dimecres a les 7 de la tarda, davant l'Ajuntament fins que sigui alliberat i retornat el Govern legítim de Catalunya. T'hi esperem!

LA CORAL CANTA PER NADAL

Esteve Pujol i Pons

Sembla que, quan s'acosta Nadal, a la Coral Xabec li agafen més ganes de cantar que mai. Doncs mireu, el diumenge 16 de desembre a les 12 del migdia ens vam trobar tres corals a Dosrius per fer un Concert Solidari per la Marató de TV3. Érem la *Coral Sons i Trons*, de Vilassar de Mar, dirigida per Glòria Prats, la *Coral Clúster*, de Dosrius, sota la direcció de Cesc Torner, i la nostra *Coral Xabec*, com sempre seguint la batuta de Montserrat Llagostera i amb la Bàrbara Llacay al piano. Va ser una dolça barreja de cançons populars de casa i d'arreu, una mica de Nadal i una mica més de música sagrada. L'Ajuntament i la Parròquia de Dosrius, així com Puntaires de Dosrius hi van col·laborar. Sempre són un goig aquestes trobades de grups aimants de la cançó; i també sempre són, a l'ens, promesa de trobades futures plenes de música i bon humor.

A les 8 del vespre del dissabte 22 de desembre, el Concert de Nadal, tan tradicional com esperat, a la Parròquia de Sant Pere de la Vila. Què vam cantar-hi?, doncs nades a la primera part: *El desembre congelat* (harm. Manuel Oltra), *O Tannenbaum* (trad. alemanya), *El dimoni escuat* i *Fum, fum, fum* (harm. Francesc Vila), *El Noi de la Mare* (harm. Ernest Cervera),

Les Dolces Festes (harm. Jesús Capdevila i Martí) i *Ades-te, fideles* (harm. R.F. Ynera). I a la segona part, l'estrena a l'aixopluc de la nau parroquial de la cantata *Salutate invicem*, composta per la Montserrat Llagostera en ocasió del segon centenari de la parròquia de Sant Pere; res més escaient, res més adequat. La lletra correspon a uns versets de la Primera Carta de Sant Pere que trobem al Nou Testament; és una exhortació catequètica a la fraternitat entre les comunitats cristianes: *Salu-deu-vos els uns als altres, viviu tots units*. Tot un esdeveniment per als masnovins, tant creients com no creients, per a la vila que ha donat músics tan eminents com el nostre Lluís Millet. Seguim-ne la tradició!

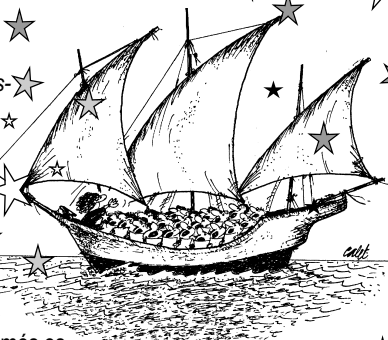
Van seguir *Graduale: Puer natus est* (A. Diabelli); *Sanctus-Benedictus* i *Agnus Dei* de la *Messe Brève* de Théodore Dubois; *Pastoral del Messies* de G.Fr. Händel, interpretada per l'orquestra sola; i el *Chorus n. 4 And the Glory of the Lord* del mateix Messies, com a culminació del concert.

Els aplaudiments i satisfacció de l'auditori ens van convidar a fer dos bisos: *Joia en el món* (G.Fr. Händel, trad.

Artur Martorell) i el *Fum, fum, fum* amb participació de tothom.

L'endemà, diumenge, a mig matí érem a la Casa Benèfica per fer una altra cantada nadenca als avis acollits en aquella casa; i després al carrer de Sant Rafel amb més nades davant el Pessebre, molt renovat aquest any, que munten els veïns del carrer de La Poca Farina. En ambdues ocasions l'Enric Badal va tocar nades amb el violí, que per això n'és un expert.

Montserrat Llagostera a la direcció; i al concert del dia 22: Alba Codina i Satenik Lalayan als violins, Ferran Vilanova a la viola, Anna Berrueto al violoncel, Carme Cama a la flauta travessera, Bernardo García a la trompeta i Manuel Vega al contrabaix. Al recapte per a la Marató de TV3 i Càritas Parroquial del concert del dia 22 s'hi van reunir 320 €. Gràcies! Vinga Nadal, vinga cantades!

Les paraules no s'acabaran dins d'un any. Volem tancar el sol.

Montserrat Roig

assemblea

Dolors Bassa
Centre Penitenciari de Bages - Mòdul 1
Raval, 100
08001 Barcelona

Joaquim Forn
Centre Penitenciari de Lledoners
Mòdul 1
C-55, km 37
08250 Sant Joan de Vilatorrada (Bages)

Carme Forcadell
Centre Penitenciari Mas d'Enric
Mòdul de dones
Travessia Comella Moro, 15
43764 El Catllar

Josip Rull
Centre Penitenciari de Lledoners
Mòdul 1
C-55, km 37
08250 Sant Joan de Vilatorrada (Bages)

Si vols està informat del les activitats i moviments de l'ANC envia'ns un correu electrònic demanant-nos informació a:

elmasnou@assemblea.cat

Rebràs tota la informació sense necessitat de ser soci de l'Assemblea Nacional Catalana

N'HI HA QUE NEIXEN ESTRELLATS

Josep Condeminas

Diuen que el destí no sempre fa reis les persones més adequades i, d'exemples, la història n'és plena. Aquest seria, potser, el cas de Carles de Viana, fill primogènit de Blanca de Navarra i Joan II de Castella. El seu pare, un home de caràcter fort, ambició, lluitador, sempre disposat a empunyar les armes, contrastava amb el caràcter feble, pacífic, indecís del seu fill, fàcilment influenciable, més inclinat a les arts, la música i la literatura que al govern d'un país. Per això, no sorprèn gaire que a la mort de la seva mare, el testament nomenés Carles hereu del Tron d'Aragó i Navarra, però... amb la condició de no prendre el títol reial sense la benedicció i el consentiment del seu pare. Possiblement la seva mare va pensar que això seria el més adequat, però va ser tot al contrari, l'esca que va encendre l'odi entre pare i fill per la possessió del Tron. Tot i que Joan II ambicionava ser rei efectiu d'Aragó, també resulta comprensible que en un principi no donés el seu consentiment de deixar el govern de tot un regne a aquell pocapena, però també es probable que més tard volgués que el regne l'heretés el fill que va tenir amb la seva segona esposa, Joana Enríquez, el futur Ferran el Catòlic, un home de caràcter i raciocini més del gust de Joan II.

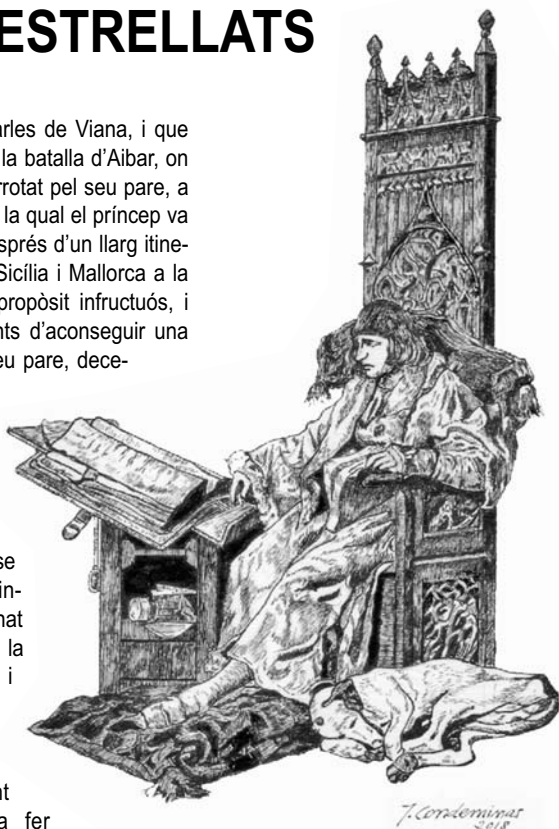
De manera molt abreviada direm que el Comtat de Catalunya ja feia anys que estava a la grenya amb Joan II, i també nobles aragonesos que s'oposaven al rei, així com l'oligarquia catalana, que van veure l'oportunitat d'aprofitar aquestes desavinences entre pare i fill per convèncer el Príncep de Viana, principalment mitjançant el favorit Álvaro de Luna, que exercia una notable influència sobre el príncep, perquè encapçalés l'oposició contra Joan II, amb la promesa de proclamar-lo a ell Rei de Navarra i Aragó, com li corresponia per llei. Una trifulga que va ocasionar una lluita entre dues faccions, els Agramontesos, partidaris de Joan II, i els Beau-

montesos, de Carles de Viana, i que va culminar amb la batalla d'Aibar, on Carles va ser derrotat pel seu pare, a conseqüència de la qual el príncep va ser desterrat. Després d'un llarg itinerari per Nàpols, Sicília i Mallorca a la recerca d'ajut, propòsit infruïtós, i de diversos intents d'aconseguir una entesa amb el seu pare, dece-

but, el 31 de març de 1460 va tornar a Barcelona en olor de multitud, encara que ja malalt, per fer-se càrrec del Principat, i fou nomenat hereu oficiós de la corona d'Aragó i lloctinent perpetu de Barcelona. Això va enfurismar tant Joan II que va fer empresonar Carles; però,

per pressió de la Generalitat i temor d'una nova escalada del conflicte, el va alliberar. Finalment, el vint-i-u de juny de 1461 van firmar la pau a Vilafranca del Penedès. Encara que Carles no va assolir al títol de Rei d'Aragó, sí es va aconseguir que continués com a lloctinent de Catalunya i fes ferma l'obligació que el rei no trepitgés terra catalana sense permís de les autoritats catalanes. Tan sols tres mesos més tard, Carles moria a Barcelona de tuberculosi a l'edat de quaranta anys, malaltia que ja venia patint des de feia temps, i que els mesos de presó, sens dubte, van agreujar. La veritat és que la seva desgraciada vida farcida d'intrigues, traïcions, guerres, presons i assassinats donarien peu a una interessant sèrie de televisió. Riguin-se de la sèrie "Joc de Trons". La seva desaparició no va significar, però, una llarga pau, no, tot al contrari, es va revifar una nova guerra que duraria deu anys, però això ja és una altra història.

El Príncep de Viana va ser enterrat al

Monestir de Poblet, panteó reial del Regne d'Aragó; però aquí no acaba el "culebró", no. A l'any 1837, i en una revolta anticlerical, les tombes reials van ser profanades a la recerca de joies, i els ossos i cranis van ser escampats per tot el Monestir; més tard recollits i guardats en sacs durant molts anys. A instància del rei Alfons XIII es va encarregar a l'egiptòleg Eduard Toda que restaurés el cos del Príncep de Viana, però entre tanta barreja de restes era difícil saber qui era qui. La veritat és que el pobre Toda va fer el que va poder, i en un veritable "corta y pega" va compondre el cos del suposat Príncep de Viana. A l'any 2008, un estudi genètic i antropològic va demostrar que la mòmia del príncep estava composta per tres cossos diferents, i cap d'ells no era el seu! Una part del cos era d'una dona. Descansi en pau el Príncep de Viana... sigui on sigui.

Fons consultades: el llibre "Història de Catalunya" i Internet.

Cròniques

CRÒNICA DE L'EXPOSICIÓ DELS 200 ANYS DE LA PARRÒQUIA DE SANT PERE

Joan Casals

El dissabte 1 de desembre passat a la nostra sala d'exposicions, amb motiu de la commemoració dels 200 anys de la Parròquia de Sant Pere del Masnou, es va inaugurar una mostra singular en la qual es podien visualitzar les etapes que l'esmentada parròquia ha viscut durant aquests dos segles arrelada a la població. Diferents panells amb fotografies, objectes de culte i documents oferien un clar testimoni de les vivències d'aquesta institució religiosa i que, des dels seus inicis com a parròquia independent, l'any 1817, amb el parèntesi forçat pels tristos esdeveniments derivats de la guerra civil espanyola, segueix dempeus oferint els seus serveis religiosos i socials a la població sota l'advocació i guiatge del patró Sant Pere.

L'exposició va permetre contemplar amb deteniment imatges de l'antic temple i les transformacions esdevingudes durant la seva bicentenària història, els diferents tipus d'escales

d'accés al temple, les imatges de l'antiga rectoria, la benedició de les campanes que coronen el campanar, així com, també, les modificacions d'aquest campanar, la maquinària del rellotge que marca i assenyala l'hora als quatre vents, el rectorologi i altres documents de notable interès tots ells. En l'acte d'inauguració vam agrair la presència del Sr. Jaume Oliveras, Alcalde de la Vila, i de mossèn Iago Gallo, Rector actual de la Parròquia, els quals van oferir uns breus parlaments destacant i lloant la tasca que irradia la parròquia, acompanyant els vilatans en les diferents necessitats i

vessants de la vida espiritual i també social com: el servei de caritat, l'atenció als malalts, la benvinguda i acolliment a la comunitat parroquial amb els bateigs, celebracions litúrgiques, casaments i tancant el cercle vital en el moment del comiat amb les exèquies pels difunts. Tota una vida sota l'empara de la parròquia.

L'exposició va restar oberta fins al passat 17 de gener després d'haver rebut un nombrós contingent de visitants atrets per l'especial caràcter local de la mostra i les vivències en què alguns es veien reflectits en primera persona.

exposició i conferència MAYA'SE – La terra dels Maies de Joan Muray

Aquesta exposició sobre la terra, la cultura i els costums dels maies, feta el passat any 2018, transcorregué en terres de les actuals repúbliques de GUATEMALA (Coactemala), HONDURES i MÈXIC.

Hi podeu veure més d'un CENTENAR de fotografies, tant de llocs com de costums, fauna i flora, rius i *dz'onots* (pous sagrats) i, és clar, de les seves grandioses construccions de pedra, com piràmides de totes formes, temples i palaus, que demostren l'alta tecnologia i enginy d'aquella important civilització conquerida i anorreada per

qui ja sabeu, amb la creu i l'espasa. També hi veureu unes quantes peces de la seva artesanía actual, inspirada en la dels seus avantpassats, com obres de teixits, de ceràmica, escultures, etc.

L'exposició es va inaugurar el passat 19 de gener i restarà oberta fins al 28

d'aquest mes de febrer.

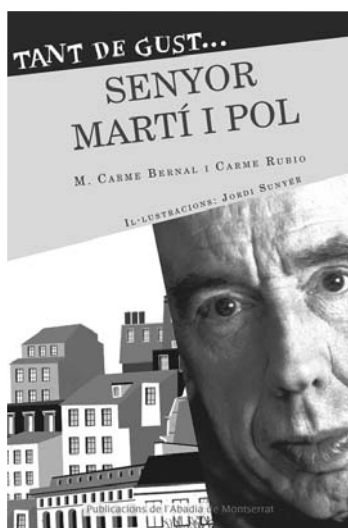
També està previst de fer una conferència sobre el mateix tema el **dissabte 23 de febrer a les 18:30 a la sala d'actes**. Us esperem tant a l'exposició com a la conferència i poder-vos explicar millor com és aquella terra tan bonica i enigmàtica.

Parlem de llibres

Pere Martí i Bertran

Grans autors a l'abast

Les Publicacions de l'Abadia de Montserrat tenen una col·lecció, "Tant de gust...", dedicada a acostar a un públic molt divers grans noms de la cultura catalana (Pere Calders, Mercè Rodoreda, Ramon Llull, M. Àngels Anglada, Jacint Verdaguer, Joan Salvat-Papasseit, Pompeu Fabra, Miquel Martí i Pol) i algun de la universal i tot (H. C. Andersen). Hem dit que eren títols destinats a un públic molt ampli, perquè són perfectes per introduir aquests grans noms entre el públic infantil i juvenil i perquè també van destinats a un públic adult molt específic, aquell que té dificultats de lectura i de comprensió, ja que tots els títols estan editats seguint la normativa internacional de la Lectura Fàcil (LF o IFLA en anglès). Tots els volums estan molt ben editats i molt ben estructurats, precisament per facilitar-ne la lectura. De l'edició, en podríem destacar que les frases sempre són breus, pràcticament sense subordinades, tallades sense omplir tota la línia, per mantenir el sentit, tant sintàctic com de significat. A més, les paraules amb

més dificultat es remarquen amb un color determinat i s'expliquen a peu de pàgina.

De l'estructura, n'hem de destacar, a més d'una breu introducció a l'autor i d'una breu biografia (amb fotografies incloses), que els textos seleccionats van sempre acompanyats d'estudis que els situen en la vida i l'obra de l'autor i que en faciliten la comprensió, ja que se'n fa un breu comentari. A més també inclou una bibliografia final i un índex. Ah, i van il·lustrats.

Totes les antologies i els treballs són obra de les professores de la Universitat de Vic, M. Carme Bernal i Carme Rubio, bones coneixedores de la literatura catalana i especialment de la dedicada a infants i joves.

No cal dir que us els recomanem tots, però ens centrarem en un volum concret, el dedicat a Miquel Martí i Pol (Roda de Ter, 1929-2003), que és un dels darrers publicats. El recull inclou nou textos de l'autor d'*Estimada Marta*, vuit de poètics i un de narratiu. Tots són bons complements de la vida i l'obra del poeta, que ens ha estat presentada en el text titulat "Miquel Martí i Pol, vida i poesia" (p. 7-15). A més són títols molt coneguts i molt assequibles, ja que la majoria han format part de llibres de text i d'antologies: "El poble", "Pa amb oli i sucre", "L'Elionor", "Aquesta remor que se sent"... Si voleu acostar-vos a Miquel Martí i Pol, o a altres autors de la col·lecció, o voleu fer-hi acostar algun infant, jove o conegut que no sigui gaire bon lector, no dubteu de fer-ho a través dels títols de "Tant de gust..."

Títol: Tant de gust... Senyor Martí i Pol

Autors: M. Carme Bernal i Carme Rubio

Il·lustrador: Jordi Sunyer

Editorial: Publicacions de l'Abadia de Montserrat

Col·lecció: "Tant de gust...", 9

Lloc i any d'edició: Barcelona, 2017

Nombre de pàg.: 79

Dites i personatges populars (50)

Albert Vidal

PER QUÈ DIEM... això és un galimaties?

La paraula galimaties arriba fins a nosaltres des del castellà. Es troba escrita per primer cop a les *Cartas eruditas* de Benito Jerónimo Feijó y Monte-negro, de 1742. En l'edició de 1843 del *Diccionario de la Real Academia Es-pañola* apareix referenciada per primera vegada en una eina normativa de l'idioma.

Tot i així, una procedència més remota estaria en els *Essais* de Montaigne de 1580, que utilitza la paraula *galimathias* per referir-se a un cert argot emprat per estudiants i jovent modern de l'època.

Sigui com sigui, la dita descriu una utilització del llenguatge complexa, embullada, difícil de seguir i compren-

dre per la seva extrema confusió i intel·ligible per a la majoria de gent no versada en el tema del qual es parla. Ara bé, d'on ho va treure Montaigne? Una de les teories més plausibles es remunta a la Bíblia, concretament a l'inici de l'Evangeli segons Sant Mateu on es fa una llarga i complicada relació

de l'ascendència de Jesús de Natzaret fins a 42 generacions anteriors. Així: en la dècima generació després de Noè -1114 anys abans- Abraham, fill de Taré, engendrà Isaac, aquest a Jacob, aquest a Judà... i així fins als 1813 anys -segons els experts- que van des del Patriarca fins al Messies.

Tan exhaustiva relació de parentius es feia difícil d'abastar pels primers cristians seguidors dels suposats textos de Mateu (molts erudits actuals dubten de la seva autoria), de manera que l'expressió podria haver nascut durant l'època bizantina en unir la paraula llatina *gallus* (gall) i la grega *Matthaion* (nom de Mateu en grec antic i derivada de l'hebreu *Mattan*, en l'accepció caldeu-aramaica). Pel que fa al *gall* ha estat sempre símbol d'enrenou, per

exemple en l'expressió *gui-ri-gall*. Segons el filòleg Joan Coromines, però, la paraula podria venir de Josep d'Arimatea, el propietari del sepulcre on fou enterrat Jesús segons la tradició cristiana, per deformació de l'expressió llatina *Josephus ab Arimathea* a *Josephus a Barimathea*, en referència popular a un molt antic país imaginari

anomenat *Barimatia*, on s'hauria engegat la confusió de llengües bíblica. Una versió francesa explica que una vegada, en un judici per la propietat d'un gall (abans els judicis es feien en llatí) que reclamava un home de nom Maties, l'advocat va cridar tantes vegades i tan fort *gallus Mathias* (el gall de Maties) i feu una defensa tan

enrevessada que ningú no va entendre res. Així hauria sorgit la frase. Finalment, la paraula *ballimathia* en baix llatí, el llatí que es parlava a la baixa edat mitjana –segles XI al XV–, barrejat amb nombrosos modismes locals, significava *cançó de caràcter obscè*. Tot plegat, qualsevol versió vàlida, no deixa de ser un autèntic galimaties.

28 de febrer, Dijous Gras

Botifarres d'ou i faves amb cansalada, pasta amb bacó i pinyons, peres amb vi, carns i botifarrons, caves, mandonguilles, pollastre farcit, llom, ous i llardons.

Can Ventura

CARNISSERIA

Vedella, xai, porc, pollastre, embotits

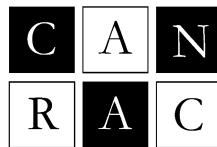
Romà Fabra, 18 · 93 555 73 95 · El Masnou

DOS MES DOS

MENJARS PREPARATS. POLLASTRES A L'AST.
VINS I CAVES. XARCUTERIA SELECTA

Navarra, 100. Tel. 93 555 14 82 el Masnou

Gaudeix de les botifarres crues de temporada,
amb carxofes, alls tendres, calçots...

Mestres Villà, 10 · 93 555 16 64 · WWW.CANRAC.COM

**Màxima qualitat
en tots els
nostres
productes**

El Masnou

Mcat. Municipal · 93 540 10 61
Sant Miquel, 25 · 93 540 88 02

Xarel·lo

VINS, CAVES, LICORS
I UNA MICA DE TOT
VINS D'ALELLA

Àngel Guimerà, 30 Alella 93 555 21 41

ferranaymar@ferranaymar.net

ISABEL I NEUS

TEIXITS · MERCERIA · TALLER D'ARRANJAMENTS

Carnaval

**Tenim idees i bases perquè
facis la teva pròpia disfressa.
Atreveix-t'hi!**

Teixits i maquillatge, Complements.

Fontanills, 2 · 93 540 26 19 el Masnou

SOLIDARITAT CONTRA LES AGRESSIONS DE L'ESTAT

Associació Catalana dels Drets Civils:

Ajuda amb el teu donatiu els presos
polítics i exiliats:

ES71 3025 0001 1814 3359 2190

a l'exili: defensaexili.org

Pel justificant i certificat fiscal,
cal indicar: el concepte, el nom
complet, el NIF i el correu
electrònic.

50 moments imprescindibles de la història de Catalunya

De Jaume Clotet

Editorial Columna. Barcelona 2014

Resumit del llibre per *Lluís Valls*

Deia Marc Tul·li Ciceró (106ac) "Qui oblidia la història està condemnat a repetir-la". Intentarem explicar la nostra a través de l'extracte del llibre de Jaume Clotet.

Capítols anteriors (inici): **Abril17** (1)Els ibers, (2)Arriben els grecs. **Maig17** (3)La romanització, (4)Indibil i Mandoni. **Juny17** (5)Terra de Gots, (6)La invasió musulmana. **Juliol-agost17** (7)El Pare de la pàtria, (8) La primera independència. **Setembre17** (9)Pau i treva, (10)Els primers textos en català. **Octubre17** (11)La unió dinàstica entre Catalunya i Aragó, (12)La conquesta de Tortosa i Lleida. **Novembre17** (no editat). **Desembre17** (13)La batalla del Muret. (14)La conquesta de Mallorca. **Gener18** (15)La conquesta de València. (16)El testament de Jaume I. **Febrer18** (17)Les Corts Catalanes. **Març18** (18)Les vespres sicilianes. (19)Els almogavers a Grècia. **Abril18** (20)La pesta negra. (21)Els jueus a Catalunya. **Maig18** (22)El compromís de Casp. (23)La guerra civil catalana. **Juny18** (24)La immigració occitana a Catalunya. (25)L'expulsió dels moriscs. **Juliol-agost18** (26)Nyerros i Cadells. (27)La Guerra dels Segadors. **Setembre18** (28)La guerra de successió. (29)Els Decrets de Nova Planta. **Octubre18** (29)indians: fer les amèriques. (30)El primer diari de Catalunya. **Novembre18** (31)La guerra del francès. (32)El primer ferrocarril. **Desembre18** (33)Les guerres carlines. (34)La revolució industrial catalana. **Gener19** (35)La Renaixença (36)L'endarrament de les muralles de Barcelona. **Continuem.**

Presa del Segre a Ponts cap al 1850

El canal d'Urgell

Un dels somnis més antics de les comarques de ponent fou de sempre la construcció d'un canal de reg. Ja en època musulmana s'havien fet algunes sèquies canalitzant aigües del Segre cap a terres de conreu. A principi del segle *xvi* es van fer alguns estudis amb permís de l'estat monàrquic, però el projecte va quedar aturat. A final del *xvii* i tot el *xviii* els canals van florir a Europa, i a les terres de Lleida es van multiplicar les iniciatives i expectatives d'un canal, tant abans com després de la Guerra de Successió. Malgrat que el projecte era avalat per enginyers, tampoc en aquesta ocasió no es va obtenir el vistiplau de les autoritats espanyoles. A banda de la indiferència de Madrid, el projecte també tenia una forta oposició per part dels sectors que en sortirien perjudicats, com els ramaders, que perdien zones de pastura, en favor dels camps de conreu de la fruita.

S'hagué d'esperar fins a l'arribada del segle *xix* perquè l'empresa s'agafés seriosament. El primer a començar el projecte fou l'arquitecte Antoni Sallés, que va fixar una presa d'aigua del Segre prop de Ponts. Els treballs van començar el 1829, però les guerres carlines i la inestabilitat política van aturar els treballs. El 1853 l'empresa Clavé i Companyia va obtenir una concessió pública d'explotació de noranta-nou anys. Els promotors van crear una nova companyia amb seu a Mollerussa, la Societat Anònima del

Canal d'Urgell, i van projectar una canalització de cent quaranta-quatre quilòmetres. Malgrat la magnitud de l'obra, els treballs es van desenvolupar amb prestesa i l'obra es va inaugurar l'any 1861, si bé alguns trams no van estar enllestits fins al 65. La part més difícil fou la construcció d'una mina de quatre mil nou-cents metres per travessar la serra de Montclar, obra complexa i dura i que fins i tot hagué de menester un miler de presoners forçats procedents de Tarragona i Burgos. Finalment, però, el 1863 es regava per primer cop una finca amb aigua del canal. Amb l'entrada en funcionament del canal milers d'hectàrees de secà de l'Urgell, la Noguera, el Segrià i les Garrigues van passar a ser de regadiu.

Tot i així van sorgir problemes inesperats. El primer fou que es van detectar uns nivells de salaror que perjudicava alguns cultius, però el problema més gros fou que la manca de previsió per part dels pagesos amb l'arribada de l'aigua va fer que en determinats indrets es formessin aiguamolls artificials, la qual cosa va produir brots de paludisme, i també que l'alt consum d'aigua fes que les previsions es desbordessin i el cabal fos insuficient, però la majoria d'aquests problemes es van solucionar amb la construcció, del 1929 al 1932, d'un canal auxiliar de l'Urgell. Quan a l'any 1964 se li va acabar la concessió pública del canal a l'empresa constructora, va sorgir un dubte: el canal havia de ser estatal o

passar a mans dels regants? El ministeri va resoldre lliurar-lo a la comunitat de regants. Ells s'havien de fer, i es fan, càrrec de tot el seu manteniment.

La Primera República Espanyola

La primera república a Espanya fou tan revolucionària com fugissera. Va durar del febrer del 1873 al desembre del 1874 i va tenir cinc presidents, alguns de catalans, amb un paper força determinant. La proclamació d'aquesta Primera República s'emmarca dins de la revolució del 1868, coneguda també com la *Setembrina* perquè es va produir al mateix setembre d'aquell any. La revolta feia temps que es covava per culpa de la incapacitat dels successius governs per solucionar els problemes que tenallaven Espanya. Si dins el país la crisi no se solucionava, a l'exterior, a l'exili, republicans, progressistes i liberals promouien que hi hagués un canvi de règim. Al final, l'aixecament d'una part de l'exèrcit, entre d'altres del general Joan Prim, va provocar l'exili a França de la Reina Isabel II. Als revoltats els unia la idea de fer fora la Reina i aprovar una constitució de caràcter progressista i liberal, però a partir d'aquí les diferències sobre com calia fer-ho eren molt notables. Com és natural, els republicans no volien el règim monàrquic, però finalment van acceptar la decisió majoritària de posar un nou rei, si bé

van obtenir el compromís que la nova monarquia seria parlamentària i constitucional. La recerca no fou fàcil, però al final es va optar per l'aristocràtic italià Amadeu de Savoia, que amb vint-i-cinc anys i amb poc coneixement de la realitat espanyola feia presagiar no poques dificultats.

El nou rei, coronat el 1870, no ho va tenir gens fàcil. En un país amb dues guerres i una classe política fragmentada i enfrontada, la inestabilitat n'era la divisa. Per si no ho tingués prou difícil, l'assassinat el mateix any del seu principal valedor, el General Prim, va deixar el monarca en una situació tan crítica que al febrer de 1873 tornava a Torí. Durant els poc més de dos anys del seu regnat havien passat sis govern consecutius.

L'abdicació d'Amadeu va precipitar els esdeveniments i per primer cop a Espanya va ser proclamada una república l'11 de febrer de 1873 per dos-cents cinquanta-vuit vots a favor i trenta-dos en contra. La decisió sobre si la república havia de ser centralista o federal va quedar en mans de les futures Corts Constituents. El primer president en fou el català Estanislau Figueras i les primeres eleccions van suposar la victòria del Partit Republicà Federal; partit, però, que patia greus divisions internes entre els vertaders federalistes, els cantonalistes integristes (partidaris d'un règim federal per a les nacions històriques de la península) i els moderats, que volien un Estat centralista inspirat en el model francès.

A Catalunya la República es va instaurar en plena tercera guerra carlina amb el consegüent clima de violència i malestar, especialment intens a casa nostra. En aquest clima de violència i

Vinyeta de la revista satírica 'La Flaca' on es barallen federalistes i centralistes.

alteració els republicans federals van assumir el control i arraconaren els sectors més moderats i centralistes. A principi de març de 1873 les quatre diputacions, que havien assumit el poder, van proclamar, amb el suport de la majoria d'institucions i càrrecs l'Estat Català destinat a formar part d'una Federació Espanyola i n'anomenaren president Baldomer Lostau. Alarmat, el President Figueras només va aconseguir que Catalunya es fes enrere amb la promesa de dissoldre l'exèrcit espanyol del Principat. El buit deixat pels militars espanyols va ser substituït per una milícia d'obediència catalana, els Voluntaris de la República, que van lluitar contra els carlins i que només foren dissolts al final del període republicà, si bé oferiren una forta resistència.

Per la crisi provocada per la proclamació de l'Estat Català, sumada a una forta depressió personal, Figueras deixava el càrrec de president i era substituït per un altre català, el republicà federal Francesc Pi i Margall, però que, tot i adoptar un perfil més enèrgic, la forta pressió política del moment va fer que dimitís al cap de trenta-vuit dies. El tercer president de la República fou Nicolás Salmerón i,

tot i que va ocupar el càrrec menys de dos mesos, va ordenar la repressió militar del cantonalisme que amenaçava de fragmentar Espanya. L'exèrcit espanyol, gens partidari del model republicà i federalista, va eliminar tots els reductes cantonalistes excepte el de Cartagena. Salmerón va dimitir per la seva negativa de firmar sentències de mort i va ser substituït per Emilio Castelar, darrer president de la Primera República Espanyola. Tot i que era el més centralista de tots cinc, Castelar va ser obligat a emprendre una reforma d'Estat que donava autonomia a les diferents regions de la Península.

El 3 de gener de 1874 finia l'etapa parlamentària de la República arran del cop d'estat liderat pel general Manuel de Pavía amb el suport de l'ala més centralista del republicanisme polític, i situà el general Francisco Serrano com a President de la República. Si bé aquesta acció encara s'enquibia dins el període republicà, la maniobra s'encarava cap a una restauració borbònica. Serrano va governar amb mà de ferro, va esclafar el cantonalisme que encara resistia a Cartagena i va combatre contra els carlins i nacionalistes cubans. Moderadament republicà, va permetre el retorn d'Alfons XII a final d'aquell mateix any. Comença així, altre cop, un llarg període reaccionari en el govern d'Espanya.

El fracàs de la Primera República Espanyola marcava la fi del Sexenni Democràtic o, per dir-ho d'alguna manera, el de la Primavera espanyola, homòloga de fets i corrents que visquen les nacions europeus i que amb un cert retard, aquí, no es va saber aprofitar.

**Novetats Pradell ha tancat les seves portes,
però encara continua les ofertes de
tancament fins a exhaurir existències.**

**Truca al
93 540 35 76**

Pastisseria Miquel un clàssic masnoví

Hereva legítima de la pastisseria Pagès, la pastisseria Miquel porta el nom del seu propietari, Miquel Garolera. Foraster, que ja no ho és, ja fa molts anys va venir de Torelló, terra de bandolers i molineres. El jovenet Miquel va aprendre l'ofici a can Pagès i, en acabar el sevei militar a Menorca, va tornar amb una bonica al·lota i moltes ganes de treballar.

La pastisseria al carrer Pere Grau es revifà amb la direcció del jove pastisser i, juntament amb la Marga, endegava una família i un negoci.

La primera vegada que vaig tastar un pastís de fruita de can Miquel me'n vaig adonar que la innovació no té límits. ¿Per què no es pot barrejar crema i pinya amb poma, plàtan i cítrics o qualsevol fruita, tot suportat amb pasta fullada? i tant que sí! I el que vulguis –fantàstic! Per a mi, dels millors pastissos de fruita. Què se'n pot esperar d'un noi de terra endins i una nina de mar enllà?

I perquè jo sóc així, no us parlaré només dels seus pastissos, adquirits, millorats o inventats –que podria estar-hi una bona estona fent-ho–, sinó de l'altre Miquel: del masnoví entusiasta i engrescador percurtor de mil projectes que el defineixen com a persona disposada sempre a col·laborar sense peròs en el que faci falta: amb el carrer, amb el poble, amb Catalunya.

Gràcies, Miquel, per haver aterrat en aquest poble de palangrers malparlats i gràcies també a tu, Margalida, per haver-li donat suport tots aquests anys de la nostra vida.

Qui no ha tastat una xocolata desfeta amb coca una tarda d'estiu de Festa Major al carrer Pere Grau? Qui no ha badat amb les mones de Pasqua a l'aparador de la pastisseria? Qui no ha vist en tots aquests anys l'espectacle que ens han ofert els veïns d'aquest carrer i on ells eren participants? Quants moments inoblidables i quina sort d'haver-los coneguts. I entre xocolata, farina, ous, sucre i molt d'amor la feina

també s'acaba. La vida et deixa sempre bon i mals records, és el preu que hem de pagar per gaudir-la. A tots ens dona un temps i no tot és per treballar; ara toca descansar i posar rumb a altres aventures. En Miquel i la Marga donen el relleu de la pastisseria a

Daniel Álvaro, un bon artesà, que continuarà oferint la bona qualitat de sempre.

Però si algun dia passeu pel carrer i sentiu el dolç so d'una harmònica, escolteu i pareu l'orella, és en Miquel, que està assajant una havanera.

Ha estat un plaer per a nosaltres

Després de 46 anys al capdavant de la Pastisseria Miquel, en Miquel i la Marga ens jubilem.

Volem transmetre el nostre sincer agraïment a totes les persones que al llarg d'aquests anys ens heu donat confiança i que heu estat part del nostre dia a dia, passant per la pastisseria per celebrar sants, aniversaris i festes de tota mena.

Així mateix, volem donar les gràcies als nostres treballadors per la seva bona col·laboració.

Ha estat un plaer per a nosaltres estar al servei dels nostres clients i ara ens jubilem amb el convenciment que les persones que prenen el relleu de la Pastisseria Miquel continuaran treballant amb energies renovades i amb moltes ganes d'atendre-us.

Gràcies de tot cor!

Miquel Garolera i Margarita Vinent

Exposicions

Fins al 28/2 MAYA'SE La terra dels Maies, de Joan Muray

Classes de ioga

Els dimarts de les 19.30 a les 21
Aprendreu tècniques de meditació,
respiració i relaxació.

Curs impartit per Ivet Compañó, professora de
Kundalini-ioga.

Cal portar una estoreta (o matalasset),
tovallola, coixí petit, pareo i roba còmoda.

Preu trimestral 80€ socis 70€

Inscripcions a Gent del Masnou
Tardes laborables, de 6 a 2/4 de 9
Vocalia Recreativa

Més info: ivet@latercerapell.com · 607 74 74 99

CURSETS DE GAITA

Informació

a Gent del Masnou

Dr. Agell, 9 · 93 126 82 20

gentdelmasnou@gmail.com

www.gentdelmasnou.cat

CONFERÈNCIES

Dissabte 23 de febrer a les 18:30 a la sala d'actes
Els Maies, 3.000 Anys de Civilització
per Joan Muray

L'enigma

V.D.R.

En una casa viu una família formada per dos avis,
un matrimoni i una filla. Entre tots sumen 250 anys, i
tots els membres es porten 20 anys de diferència
entre ells. Quants anys té cada u?

Resposta:

$$2x + 500 = 520 \quad 2x = 20 \quad x = 10$$

$$9A1 - x + 50 + 50 + 50 + 50 = 80 \quad "$$

$$9A19 - x + 50 + 50 + 50 = 10 \quad "$$

$$b916 - x + 50 + 50 = 20 \quad "$$

$$1916 - x + 50 = 30 \quad "$$

$$1119 - x = 10 \quad 9A12$$

FES-TE SOCI DE GENT DEL MASNOU

Dr. Agell, 9

93 126 82 20

gentdelmasnou@gmail.com

www.gentdelmasnou.cat

CONVOCATÒRIA DE LES ASSEMBLEES GENERAL ORDINÀRIA I EXTRAORDINÀRIA 2019

D'acord amb el que disposen els estatuts de Gent del Masnou, a través de la present es convoquen les Assemblees Generals Ordinària i Extraordinària per al diumenge, dia 7 d'abril de 2019, a les 12 del migdia, al local social, carrer Doctor Agell, 9.

ASSEMBLEA ORDINÀRIA. PROPOSTA D'ORDRE DEL DIA:

1/Lectura i aprovació, si escau, de l'acta de l'Assemblea Ordinària de l'any 2018.

2/Presentació i aprovació, si escau, de l'estat de comptes de l'exercici 2018 (*)

3/Presentació i aprovació, si escau, del pressupost per al 2019 (*)

4/Presentació de la memòria de l'any 2018 i projectes per al 2019. 5/Suggeriments i preguntes.

(*) Els comptes del 2018 i el pressupost del 2019 seran a partir del 28 de febrer a disposició de tots els socis al local social per a la consulta. D'acord amb els estatuts, es poden presentar, amb el suport mínim de 10 socis, al·legacions i mocions a la proposta d'ordre del dia de l'Assemblea Ordinària i incloure-hi nous punts fins a 30 dies abans del dia de la celebració de l'Assemblea, mitjançant escrit adreçat a la Secretaria de l'Associació.

ASSEMBLEA EXTRAORDINÀRIA. ORDRE DEL DIA:

1/Punt únic: Renovació dels càrrecs de Vicepresident, Tresorer i Vocal Recreativa (*)

(*) D'acord amb els estatuts, per presentar candidatures a qualsevol dels càrrecs de la Junta Directiva caldrà el suport del President, de la Junta Directiva, o bé d'un mínim de 10 socis. A tal efecte, el cens actual de socis restarà a la Secretaria de l'Associació per a consulta dels socis interessats a presentar-se com a candidats.

Cordialment,

Joan Casals i Agustí

President de Gent del Masnou.

COACTEMALA (Guatemala). Llet i cabres

Aquest títol us sorprendrà, a mi també em sorprengué de veure al mig de la ciutat un ramat de cabres, i més amb la finalitat que tenia la seva presència.

I això passava a Ciutat de Guatemala, que és la capital de la República del mateix nom i la ciutat més poblada del país. Té més d'un milió d'habitants, però comptant la seva àrea d'influència passa dels quatre milions.

Ara imagineu-vos si us trobéssiu pel bell mig del Barri Gòtic de Barcelona, que era el lloc on les vaig veure, prop de la seva Catedral i els seus principals edificis públics, i veure un ramat de deu o dotze cabres amb el seu pastor. Vaig quedar força astorat, i més quan el guia em va dir que la seva funció era la venda de llet ambulant, i no com es feia aquí fa força anys, que es repartia la llet a domicili, a litres. Allà era a gots, i no sé si també en major quantitat.

O sigui que imagineu-vos que veieu passar les cabres i us ve de gust un got de llet, doncs no heu de fer res més que cridar el cabrer i us muny allà mateix la cabra i us ven el got de llet (calentona i tot).

La veritat, em sorprengué molt, però molt, i no puc ni imaginar-m'ho en les nostres latituds. Sortirien tota mena de queixes, i amb raó, d'higiene, comercialització, etc.

Quan vaig veure aquella imatge tan sorprenent, el meu magí va rebobinar bo i cercant algun record semblant, i sí, el vaig trobar, però havia de recular cent anys, no us penseu que en tinc més, els records que en vaig tenir eren orals, del que m'havien explicat els avis.

Els em contaren que als primers anys del passat segle XX, pel Masnou hi havia també un cabrer que recorria la vila oferint la llet de les seves cabres, més o menys com el que jo vaig veure en terres tan llunyanes i entrat el segle XXI.

La llàstima és que no en vaig poder captar cap imatge, ja que anava en cotxe, i no era qüestió de fer aturar l'automòbil, hauria causat un cacau impressionant, i més en aquelles latituds, on el trànsit és un veritable caos.

La cuina de l'Antònia

El Cullerot

CROQUETES DE GALLINA

Per a unes 20 croquetes

1 pit de gallina, 1/2 litre de llet, 70 g de mantega, 2 cullerades soperes curulles de farina, Una mica de ceba, 1 ou

Rostim o bullim el pit amb un paquet d'herbes i així també en traiem una mica de brou.

Un cop cuit el tallem a trossets ben petits que són els que anirem trobant al menjar les croquetes.

fonem la mantega, hi afegim la ceba ratllada.

Quan comença a daurar-se, hi tirem la farina i ho remenem fins que es facin grumolls; hi posem

el pit talladet, hi aboquem la llet remenant a poc a poc, millor que ho fem amb cullera de fusta o silicona que no pas de metall

A foc lent desfem els grumolls, ho salem, posem tota la llet i ho anem remenant fins que la pasta es desenganxi de la paella.

Un cop feta la posarem a refredar.

I quan sigui freda... a fer croquetes!

Les passem per l'ou batut i la farina de galeta i a fregir-les, ara o quan vulgueu, en oli ben calent.

CROQUETES

Se'ns esmolten les dentetes quan la mare fa croquetes.

Ben rosses i cruïdores No te'n menges, en devores.

En qualsevol ocasió, Si hi ha croquetes millor

Miquel Martí i Pol (Bon profit!, 1999)

el cullerot

**El Masnou, Sant Felip, 45 · 93 540 97 41
Igualada, Rambla Nova, 29 · 93 804 22 25**

**www.elcullerot.cat
elcullerot@hotmail.com**

De tot per a la cuina

Del Masnou al món

Viatge per Àfrica de l'Anna i en Víctor (3)

Descobrint la vella bella àfrica

Realment **Mali** feia molt bona pinta. Ho vam notar en la gent, en el menjar a peu de carrer, en els acolorits i perfectament combinats vestits de les dones...

Teníem tantes ganes de recórrer i conèixer per fi el País Dogon, que, quan vam sentir la notícia d'un atac terrorista a Mopti dies enrere, ens va caure l'ànima als peus. I després d'aquell atac, un altre i encara un altre més.

En aquelles dates, l'entrada a la zona estava prohibida, així que, amb molta pena, tant nosaltres com d'altres viatgers que vam trobar al campament vam preferir refer l'itinerari.

En el nostre cas vam dirigir-nos cap al país veí, **Costa de Marfil**. Després de retenir-nos unes vuit hores a la frontera per un malentès amb el visat, la policia (molt amablement) ens va deixar passar a un dels països més desconeguts per a nosaltres.

Costa de Marfil ens va sorprendre ja d'entrada per la seva frondosa selva i les extensíssimes plantacions de cacau. Les carreteres estaven inundades de dones venent els millors mangos i advocats que mai havíem tastat, pinyes de sabor intens i cargols gegants.

Tot un espectacle per als sentits!

Vam passar-hi també uns vint dies, vam recórrer el país de punta a punta, tastant les millors salses de cacauet del món, assistint a danses tradicionals, navegant en canoa entre manglars, descobrint la reminiscència de l'època colonial o aprenent l'antic ofici de la costura local, entre altres coses... Vint dies intensos, que van concloure amb la visita (i acampada) a les terres de les ètnies del nord.

Dies després d'haver compartit nit sota la intensa pluja i carn de rata en salsa per sopar (tot un luxe per a ells), vam decidir-nos a creuar cap al pròxim destí, **Burkina Faso**.

Per a la nostra sorpresa, el «país de la

gent amable» (com li diuen a Burkina) va ser un dels clars descobriments d'aquest viatge.

No havíem fet gaire recerca del lloc, així que vam anar descobrint-lo sobre la marxa. I potser va ser per l'estat anímic en què arribàvem (ja portàvem uns quants dies de viatge i ens enyoràvem una mica), però va ser trobar-nos amb aquelles formacions rocoses increïbles semblants a Montserrat i sentir-nos transportats a casa.

Quina sensació més bonica i estranya alhora!

A Burkina també vam caminar entre restes troglodítiques i cases tradicionals construïdes amb fang i decorades amb sanefes i pintures fetes a mà per les dones locals, ens van convidar a la celebració d'un funeral (ball de màscares inclòs) i vam tastar la cervesa artesana de mill, que ens van oferir en un petit poble de l'interior ja de camí a **Benín**.

Moments realment inoblidables...

El país del vudú ens va captivar de nou. Ja el coneixíem, però, tot i així, ens venia molt de gust repetir. Ens va tornar a agradar la visita perquè, al

nostre parer, Benín recull tota l'essència de l'Àfrica en el seu petit territori.

A més, teníem la certesa que els països que venien darrere serien més durs i per això vam procurar gaudir molt d'aquesta petita joia africana.

Una altra vegada la gent va tractar-nos de meravella, les ètnies Tatasomba i Holí ens van mostrar la seva forma de vida i els seus costums, vam relaxar-nos a les seves platges, vam endinsar-nos en el món del vudú i vam entendre una mica més el pes d'aquesta religió en la seva cultura, que considerem vertaderament fascinant.

Va ser aquí on vam tenir el primer contacte amb la vida salvatge i va ser l'inici de grans encontres amb la fauna africana que tant ens agrada a nosaltres.

Com era d'esperar, entrar a **Nigèria**, el país que vam conèixer després, va ser una mica més sofert.

Un pesat estira-i-arronsa amb els agents duaners pel segell d'entrada al passaport va ser la nostra benvinguda a la terra nigeriana.

Vam tornar a notar aquí la «malaltia» de la corrupció tan estesa al continent africà.

Especialment en aquest país, la duresa de la gent i la impunitat amb què la policia feia el que li donava la gana ens va deixar esbalaïts.

Però, tot i així, vam tenir la sort de poder conèixer persones molt enriquidores i compartir un parell de dies amb una de les tribus més autèntiques de l'Àfrica, els Kamberi. Tot el poblat ens va rebre assegut sota un mango gegant, que els ofería l'única ombra que hi havia per allà a la vora. Vam jugar amb els nens a pilota, vam cuinar-los uns espaguetis i ells ens van oferir menjar tradicional, que vam tastar amb molt de gust.

Sempre ens quedarà gravat a la retina el moment en què una de les dones, pràcticament nua, es va posar davant de la càmera del nostre dron, juganera, corrent amunt i avall perquè la persegüíssim amb la nostra joguina.

Aquestes estones tan especials són les que fan tan meravellosa la nostra estimada Àfrica.

Pot ser dur, brut, desconcertant a vegades, però no hi ha continent tan pur, no hi ha lloc més autèntic.

Elisenda Paluzie

Presidenta de l'Assemblea Nacional Catalana

conferència col·loqui **Sabem cap a on anem**

**Divendres
1 de març
de 2019**

a les 19:30

**Ca n'Humet
El Masnou**

Entrada lliure

assemblea.cat
El Masnou

